

REPUBLIKA HRVATSKA
OPĆINSKI KAZNENI SUD U ZAGREBU
Ilica-Selska, Ilica 207

Poslovni broj: K-244/2021-37

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Općinski kazneni sud u Zagrebu, po sucu toga suda Ivoni Horvatić, kao sucu pojedincu, uz sudjelovanje Leonarda Lavaronija, kao zapisničara, u kaznenom predmetu protiv optuženog Hrvoja Bujasa, zbog kaznenog djela iz čl. 149. st. 2. u vezi st. 1. Kaznenog zakona ("Narodne novine" broj 125/11., 144/12., 56/15., 61/15.-ispravak, 101/17., 118/18., 126/19.; dalje: KZ/11) povodom privatne tužbe privatnog tužitelja „Hrvatske gospodarske komore“ podnesene 1. veljače 2021. s izmjenom od 21. ožujka 2024., nakon održane javne rasprave, u prisutnosti opunomoćenika privatnog tužitelja, odvjetnika Frana Olujića, optuženog Hrvoja Bujasa i njegove braniteljice, odvjetnice Vesne Alaburić, dana 3. prosinca 2024. objavio je, a 2. prosinca 2025.

p r e s u d i o j e

Na temelju čl. 453. Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine", broj 152/08., 76/09., 80/11., 91/12. – odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/12., 56/13., 145/13., 152/14., 70/17., 126/19., 80/22., 36/24 i 72/25; dalje: ZKP/08.)

optuženi Hrvoje Bujas OIB: 92772066288, sin Božidara i Lovorke rođene Kostanić, rođen 13. kolovoza 1973. u Šibeniku, s prebivalištem u Zagrebu, Štirovnička 4, državljanin Republike Hrvatske, sa završenim Ekonomskim fakultetom u Zagrebu, oženjen za Maju, otac dvoje djece rođene 2000. i 2011., zaposlen u vlastitom trgovačkom društvu Bujas i sin, s plaćom od oko 1.000,00 €, supruga zaposlena u istom trgovačkom društvu s istim primanjima, suvlasnik trgovačkog društva Pravi klik d.o.o., vlasnik trgovačkog društva Bujas i sin d.o.o., suvlasnik stana na adresi prebivališta površine 110 m², vlasnik kuće na otoku Kapriju površine 75 m², suvlasnik zemljišta u Donjem Zvečeju, ostvaruje prihode u vidu dobiti svojih trgovačkih društava, prekršajno kažnjava i kazneno neosuđivan

oslobađa se optužbe

da bi

13. prosinca 2020, kao gost u televizijskoj emisiji „Nedjeljom u dva“ emitiranoj na prvom programu Hrvatske radiotelevizije s početkom u 14,00 sati u razgovoru s voditeljem Aleksandrom Stankovićem u kojem razgovoru je javno, putem televizije, u 28. minuti i 18. sekundi iste emisije, izrekao slijedeće klevetničke navode koji se jasno i nedvojbeno odnose na privatnoga tužitelja, svjestan da su neistinite odnosno za istog iznio slijedeće tvrdnje koje predstavljaju kako subjektivna tako i objektivna obilježja kaznenog djela klevete, počinjenog s izravnim namjerom, u cilju da naškodi

časti i ugledu privatnog tužitelja; „Šta se tiče HGK primjerice, to je institucija koja istina je preko sto godina ali budimo realni ona ovako kako radi posluje od 46., 47, i zapravo je mjesto uhljebljivanja kvazigospodarstvenika, rekao bih, a i mnogih koji su politički vezani sa njima. Dakle, ako želite svoju ljubavnicu, svog stranačkog druga, prijatelja negdje riješiti i smjestiti kvalitetno i adekvatno ga platit', to znači desetke tisuća kuna, onda ćete ga lijepo staviti u Hrvatsku gospodarsku komoru, Kad smo pitali Luku Burilovića kolika mu je plaća, pitalo ga je tisuću naših članova, odgovor nismo dobili. Pa kakva je to javna institucija, a tobože je, kako kaže naš premijer, koja nije u stanju odgovoriti niti na jedno jednostavno pitanje njihovih članova, onih koji pune njihov proračun? Da, 250 milijuna kuna koje gospodo vi dobivate od toga pola praktički ide na plaće, trećina ide na vaše privatne zafrkancije a nešto malo na sajmove nije razlog zašto bismo mi to plaćali“

dakle,

za privatnog tužitelja putem televizije iznio nešto neistinito, što može štetiti njegovu časti ili ugledu zbog čega je kleveta postala pristupačna većem broju osoba

pa da je time

okrivljeni, s izravnom namjerom, počinio kazneno djelo protiv časti i ugleda klevetom, opisano i kažnjivo po čl. 149. st. 2. KZ/11.

Na temelju čl. 149. st. 3. ZKP/08 privatni tužitelj „Hrvatska gospodarska komora“ OIB: 85167032587 dužan je naknaditi trošak kaznenog postupka iz čl. 145. st. 2. toč. 6. ZKP/08. u paušalnom iznosu od 3.000,00 (tri tisuće) € te mu se nalaže da u roku od 15 dana od pravomoćnosti presude uplati iznos od 3.000,00 (tri tisuće) € u državni proračun te je dužan naknaditi trošak nužnih izdataka optuženika te nagrade i nužnih izdataka braniteljice optuženika iz čl. 145. st. 1. toč. 7. ZKP/08 u iznosu koji će se odrediti posebnim rješenjem nakon što u spis budu zaprimljeni podaci o tim troškovima.

Obrazloženje

1. Privatni tužitelj „Hrvatska gospodarska komora“ (u daljnjem tekstu i HGK) zastupana po odgovornoj osobi, predsjedniku Luki Buriloviću je dana 1. veljače 2021. putem svog opunomoćenika, odvjetnika Frana Olujuća podnio privatnu tužbu protiv Hrvoja Bujasa zbog kaznenog djela klevete iz čl. 149. st. 2. u vezi st. 1. KZ/11. koju je izmijenio 21. ožujka 2024. Nije postavio imovinskopravni zahtjev prema optuženiku.

2. Optuženi Hrvoje Bujas pozvan da se očituje o osnovanosti optužnog akta naveo je da se ne smatra krivim.

3. Na kraju dokaznog postupka optuženi Hrvoje Bujas je naveo (list 140-143. spisa) da se događaj koji je bio predmet ovog postupka zbio krajem 2020. te je bio vezan uz njegov nastup u emisiji *Nedjeljom u 2* kao predsjednika Udruge Glas poduzetnika, koja je mala udruga u odnosu na druge dvije udruge poduzetnika u Republici Hrvatskoj, a to su Hrvatska gospodarska komora i Hrvatska udruga poslodavaca (*u daljnjem tekstu i HUP*). Hrvatska gospodarska komora postoji od 1860., a u današnjem obliku postoji od 1991. Poduzetnici nikada nisu bili previše zadovoljni radom Hrvatske gospodarske komore. U vrijeme pandemije koronavirusa

Vlada Republike Hrvatske je donijela određene odredbe o zaštiti zdravlja te zatvorila čitav niz poslovanja zbog pandemije. Tada su donesene određene mjere s kojima poduzetnici nisu bili zadovoljni, a Hrvatska gospodarska komora nije reagirala na strani poduzetnika. U ožujku 2020. započela je inicijativa naziva Glas poduzetnika, koja je uskoro formirana u Udrugu Glas poduzetnika (*u daljnjem tekstu i UGP*), a on (optuženik) je bio osnivač i prvi predsjednik time da se on bavi poduzetništvom kao suvlasnik portala Crno jaje. Glas poduzetnika imao je za cilj postići da Vlada poduzme adekvatne mjere prema poduzetnicima vezano uz epidemiju. Drugi cilj bile su reforme u društvu u smislu da asocijacije HGK, Hrvatska obrtnička komora i HUP postanu dobrovoljne asocijacije. S tim ciljem UGP je započela prikupljati potpise i komunicirati s političarima, odnosno saborskim zastupnicima, kako bi HGK postala dobrovoljna asocijacija, odnosno kako bi plaćanje članarine postalo dobrovoljno. Jedan od načina animiranja političara bio je i nastup u medijima. Aleksandar Stanković pozvao ga je da gostuje u emisiji *Nedjeljom u 2*. HGK se tijekom razgovora pojavila samo kao jedna od desetak tema o kojima se razgovaralo, a njegov nastup u toj emisiji imao je za cilj društvenu reformu, a ne isključivo bavljenje HGK-om. Jedno od tih pitanja odnosilo se na HGK. Njemu se stavlja na teret da je naveo, između ostalog, da je HGK mjesto uhljebljivanja kvazi-gospodarstvenika i mnogih koji su politički vezani s njima. On ostaje kod toga što je rekao te je naveo da su predsjednik HGK Luka Burilović, kao i njegov prethodnik Nadan Vidošević, bili kvazi-gospodarstvenici koji su bili stranački vezani uz vladajuću stranku. Nadalje mu se stavlja na teret da je rekao kako se, ako netko želi svoju ljubavnicu, stranačkog druga ili prijatelja negdje zbrinuti i kvalitetno smjestiti te adekvatno platiti, tada takvu osobu može zaposliti u HGK. Iza te rečenice također ostaje jer su mu poznati takvi primjeri, a o čemu je iskazivala i svjedokinja (*Marina Čizmar*) na prethodnoj raspravi. Također mu se stavlja na teret da je rekao da od 200 milijuna kuna proračuna HGK - polovica odlazi na plaće, a trećina od te polovice na privatne zafrkancije, pri čemu je naveo da i dalje stoji iza te tvrdnje. Svjedokinja je na prethodnoj raspravi objašnjavala način kupovine alkohola i trošenja novca, a raniji predsjednik HGK Nadan Vidošević osuđen je na kaznu zatvora u trajanju od osam godina zbog kaznenih djela zlouporabe ovlasti, izdavanja fiktivnih faktura te manipulacija u privatnu korist, što se upravo odnosi na *privatne zafrkancije* o kojima je govorio u razgovoru s voditeljem Aleksandrom Stankovićem. Nadan Vidošević je bio predsjednik HGK osamnaest godina te je osuđen zbog toga što je oštetio HGK za iznos od 35 milijuna kuna. Upravo taj iznos predstavlja onu šestinu proračuna koju je spomenuo u razgovoru, a koja mu se stavlja na teret. Pojasnio je da je na početku svog iskaza naveo da HGK u današnjem obliku postoji od 1991. te je dodao da od tada postoji pod današnjim imenom, dok prije tog razdoblja nije niti bilo pravog poduzetništva zbog tadašnjeg društvenog uređenja. Naveo je da je spomenuo kako HGK posluje od 1946. ili 1947. upravo zato što predsjednik HGK Luka Burilović zna navoditi da HGK postoji stotinu godina, pa je u svojoj izjavi želio iznijeti kratki povijesni pregled, pri čemu se nespretno izrazio. Na upit što je podrazumijevao pod izrazom „uhljebljivanje“, naveo je da je time mislio na situaciju u kojoj osoba s pozicije moći, a na teret poreznih obveznika, „izmisli“ radno mjesto sa ciljem zapošljavanja druge osobe koja joj je stranački bliska, rođak ili prijatelj. Kao eklatantan primjer naveo je dvojicu nećaka Nadana Vidoševića koji su bili zaposleni u HGK o čemu je iskazivala svjedokinja na prethodnoj raspravi. Na daljnji upit da pojasni pojam „kvazi-gospodarstvenik“, naveo je da je pod tim mislio na situaciju u kojoj netko dođe na poziciju predsjednika HGK, a nema radnog staža kao poduzetnik, pri čemu kao predsjednik upravlja velikom imovinom i to čini loše. Kao primjer naveo je Luku Burilovića, koji je prethodno obnašao političke funkcije načelnika općine i tajnika u Ministarstvu poljoprivrede,

nakon čega je kratko radio u upravi šećerane Viro, koja je ubrzo nakon toga propala. U cijelosti ostaje iza svoje rečenice o zapošljavanju ljubavnice. Pojasnio je da se već dvadeset godina bavi poduzetništvom te da mu je poznato da su neke žene dobile posao u HGK kao bliske osobe političkih moćnika. Istodobno je u HGK zaposleno više od 150 žena te je jasno kako tom rečenicom nije htio reći da su sve one dobile posao kao nečije ljubavnice. Naveo je da je uvjeren kako je 95 % njih zaposleno uredno putem natječaja, no da poznaje i osobe koje su zaposlene zbog bliskih odnosa s moćnim ljudima, pri čemu te žene ne želi imenovati kako bi otklonio kaznenu odgovornost od sebe i kako ne bi nikoga doveo u neugodnu situaciju. Ako je nekoga tom konstatacijom uvrijedio, ispričava se, ali i dalje stoji iza svoje tvrdnje. U toj izjavi nije mislio isključivo na žene koje su bile u vezi s oženjenim muškarcima, već u širem smislu koji uključuje i druge vrste bliskih odnosa. Vezano uz tvrdnju da su pitali Luku Burilovića kolika mu je plaća, naveo je da je to točno te da je kao predsjednik UGP-a potpisao dopis upućen HGK-u s upitom o visini plaće Luke Burilovića, kao i da su potaknuli druge članove UGP-a da upute iste upite HGK-u. Posljedica toga bila je oko tisuću upita putem elektroničke pošte na koje nije odgovoreno, kao što nije odgovoreno niti na dopis koji je on potpisao. Tek nakon godinu dana je Luka Burilović istupio u javnost s podatkom da mu mjesečna primanja iznose oko 40.000 do 50.000 kuna, uključujući i naknade za članstvo u nadzornim odborima. U upitu je tražio podatke, ne samo o osnovnoj plaći Luke Burilovića kao predsjednika HGK, već i o njegovim drugim prihodima ostvarenima kroz članstva u nadzornim odborima, a koje je ostvarivao zahvaljujući svojoj funkciji predsjednika HGK. Optuženik je naveo da se više ne može točno sjetiti jesu li novinari došli do tog podatka ili ga je Luka Burilović sam iznio, ali smatra da ga je isti sam predočio. Na upit koji je bio cilj njegovog javnog istupa kod Aleksandra Stankovića, naveo je da je cilj bio potaknuti javnost na promišljanje o reformama koje je UGP predlagao. Pojasnio je da je UGP u to vrijeme imao oko 20.000 članova te da je on kao predsjednik koristio tu situaciju velikog broja članova i mogućnost javnog istupa. Naveo je da u to vrijeme nitko nije predstavljao srednje i male poduzetnike, a prijedlozi reformi UGP-a bili su usmjereni na porezni sustav, javnu i lokalnu samoupravu te učinkovitije pravosuđe. U to vrijeme imali su prijedloge koje su Vladi i ministarstvima predočavali na dnevnoj bazi te su željeli iskoristiti gospodarsku krizu uzrokovanu pandemijom kako bi se promijenio cjelokupni sustav poduzetništva, pri čemu je dio tih reformi trebala biti i reforma HGK. Naveo je da je u to vrijeme sudjelovao u nizu televizijskih emisija u kojima se zalagao za iste ideje. Na upit zastupnika optužbe naveo je da mu je poznato kako je prosječna plaća u HGK u vrijeme njegovog intervjua iznosila oko 6.500,00 kuna. Skupština HGK-a bira predsjednika HGK. Potvrdio je da se potpredsjednik UGP-a Dražen Orešćanin kandidirao za predsjednika HGK nakon intervjua s Aleksandrom Stankovićem. U intervjuu nije spominjao ni Nadana Vidoševića ni Luku Burilovića. Na upit je li mu poznato da je HGK sudjelovala kao oštećenik u kaznenom postupku protiv Nadana Vidoševića i postavila imovinskopравни zahtjev, naveo je da mu je to poznato te smatra kako nisu imali drugog izbora. Objasnio je da je u to vrijeme Nadan Vidošević postao politički konkurent HDZ-u kandidiravši se za predsjednika republike, čime se suprotstavio kandidatu te stranke pa je postao stranački nepoželjan, zbog čega postavljanje imovinskopavnog zahtjeva treba promatrati i u tom kontekstu. Naveo je da mu je poznato da je Luka Burilović izabran za predsjednika HGK 2014. ili otprilike u tom razdoblju. Na kraju je dodao da su inicijative UGP-a koje je opisao polučile određeni rezultat, i to na način da su poduzetnici s prometom manjim od 2 milijuna eura oslobođeni plaćanja članarine HGK-u, čime je došlo do rasterećenja malih i srednjih poduzetnika, jer je njihova članarina postala dobrovoljna.

4. Iz obrane optuženika proizlazi da isti ne osporava da je u vrijeme, na mjestu i pod okolnostima navedenima u činjeničnom opisu iznio sve tvrdnje koje mu se stavljaju na teret, no osporava svoju kaznenu odgovornost pozivajući se njihovu istinitost i na izvore informacija za svoje navode čime. Također se poziva na okolnost da je njegov televizijski istup bio u javnom interesu.

5. Tijekom dokaznog postupka sud je ispitao u svojstvu svjedoka Marinu Čizmar (list 132-134. spisa) te je pročitao iskaze svjedoka Luke Burilovića od 14. lipnja 2024. s lista 36. do 39. spisa i od 12. studenog 2024. s lista 46. do 47. spisa, svjedoka Zvonimira Troskota od 3. veljače 2025. s lista 114. do 117. spisa, svjedokinje Sanje Sarnavka od 21. svibnja 2025. s lista 123. do 125. spisa i svjedokinje Marine Rožić od 21. svibnja 2025. s lista 125. do 127. spisa.

5.1. Potom su pročitani: priopćenje pravobraniteljice za ravnopravnost spolova od 15. prosinca 2020. s lista 4. do 6. spisa, ispis članka s internetske stranice HGK od 17. prosinca 2020. s lista 7. do 9. spisa, mišljenje o izjavi optuženika izdano od strane Sanje Sarnavka s lista 49. do 50. spisa, ispis s Interneta od 3. ožujka 2021. s lista 54. do 60. spisa, članak iz Slobodne Dalmacije s Interneta od 9. ožujka 2021. s lista 61. do 62. spisa, ispis s internetskog portala Varaždinski.hr s lista 63. do 65. spisa, ispis s portala Index.hr od 9. ožujka 2021. s lista 66. do 68. spisa, ispis s internetske stranice T-portal.hr s lista 68. do 70. spisa, ispis s portala Slobodne Dalmacije od 16. ožujka 2021. s lista 71. do 75. spisa, ispis s portala Telegram od 3. ožujka 2021. s lista 76. do 85. spisa, izvještaj o prihodima i rashodima HGK za 2019. s lista 86. do 88. spisa, izvod iz registra udruga za Glas poduzetnika s lista 89. do 94. spisa, dopis Pravobraniteljice za ravnopravnost spolova s lista 101. spisa i s lista 107. do 112. spisa i elektronička poruka Aleksandra Stankovića od 10. prosinca 2020. s lista 148. spisa, a na kraju dokaznog postupka pročitani su izvaci iz kaznene evidencije i iz prekršajne evidencije za optuženika s lista 135.-137. spisa.

6. Svjedok Luka Burilović je u svom iskazu od 14. lipnja 2024. s lista 36. do 39. spisa i od 12. studenog 2024. s lista 46. do 47. spisa naveo da je optuženik sudjelovao u emisiji *Nedjeljom u 2* te je iznio tvrdnje zbog kojih je Hrvatska gospodarska komora bila dužna reagirati i zaštititi svoje zaposlenice. Naveo je da su navodi o uhljebljivanju ljubavnica odnosili na zaposlenice Hrvatske gospodarske komore te da su ih time vrijeđali, a da se radi o oko tri četvrtine svih zaposlenika Hrvatske gospodarske komore, odnosno o visokokvalificiranim stručnjakinjama na koje je Hrvatska gospodarska komora ponosna. Naveo je da je HGK kao institucija trpjela niz uvreda od strane optuženika i njegove Udruge Glas poduzetnika, ali da je ovom konkretnom izjavom prijedena granica te je HGK, na traženje nekih djelatnica, bila prisiljena reagirati podnošenjem ove privatne tužbe. Nadalje je naveo da su se obratili i pravobraniteljici za ravnopravnost spolova, koja je također reagirala i utvrdila da je uvreda bila vezana uz spol djelatnica HGK. Na prednošenje optuženikovih navoda o zapošljavanju stranačkih drugova i njihovim plaćama u iznosima od desetak tisuća kuna, odbacio je takve tvrdnje te istaknuo da je u to vrijeme prosječna plaća u HGK bila u visini prosječne plaće u Republici Hrvatskoj, odnosno oko 1.100,00 eura, iako nije bio siguran u točan iznos te da se nitko nije zapošljavao po stranačkoj pripadnosti. Na prednošenje daljnjeg navoda optuženika prema kojem bi 250 milijuna kuna proračuna Komore odlazilo na plaće, a trećina na privatne zafrkancije zaposlenika u Komori, naveo je da u toj godini prihod nije iznosio 250 milijuna kuna, već je bio ispod 200 milijuna kuna. Istaknuo je da se trošenje novca

HGK javno objavljuje te da su provedene državna i vanjska revizija, koje su utvrdile da se novac troši transparentno. Smatra apsurdnim uopće odgovarati na takve navode. U odnosu na optuženikovu tvrdnju o zapošljavanju kvazi-gospodarstvenika, naveo je da je odbacuje, jer HGK ima kvalitetne zaposlenike. Na upit da imenuje djelatnice koje su reagirale na optuženikove tvrdnje o zapošljavanju ljubavnica u HGK, odgovorio je da su neke od njih tražile prijem kod njega te su navele da su zbog optuženikovih tvrdnji imale neugodna iskustva, bile mete napada te čak imale i probleme u obitelji. Naveo je da njegova glavna tajnica Marina Rožić može posvjedočiti o navodima tih kolegica jer je tome bila prisutna. Na upit je li u prosincu 2020. u javnosti bila vođena kakva rasprava o HGK, naveo je da je tada bilo riječi o izmjeni zakona koji regulira obvezu plaćanja članarine HGK te da je zakon izmijenjen na način da su obveze plaćanja članarine oslobođene sve tvrtke s prihodom do 2.000.000,00 eura. Naveo je da je taj zakon donesen tijekom 2021., odnosno u prosincu 2021., a stupio je na snagu 1. siječnja 2022. Na upit kakav je bio stav vlasti o obvezi plaćanja članarine, naveo je da ne zna tko je u Saboru bio za, a tko protiv ukidanja obvezne članarine, ali se sjeća da su opozicija i dio vladajućih bili za takve izmjene. Razlog za takve izmjene je bilo rasterećenje gospodarstvenika. Na daljnji upit je li ikada bilo rečeno, vezano uz pitanje plaćanja članarine, da poduzetnici nemaju koristi od HGK, odgovorio je da se ne sjeća da je to bilo rečeno. Naveo je da je u tim javnim debatama sudjelovala i Udruga Glas poduzetnika te se zalagala za ukidanje obvezne članarine. Na upit je li pogledao emisiju *Nedjeljom u 2* koja se spominje u privatnoj tužbi, naveo je da je naknadno pogledao dio emisije u kojem su sadržane seksističke primjedbe, dok cijelu emisiju nije pogledao. Naveo je da se ne sjeća je li voditelj postavio posebno pitanje koje bi se odnosilo na HGK ili je optuženik samoinicijativno počeo govoriti o HGK. Na traženje da prokomentira optuženikov navod o tome da HGK, kako radi, posluje od 1946. ili 1947., naveo je da se radi o neozbiljnoj izjavi te da je optuženik očito dobro upoznat s načinom poslovanja iz tog razdoblja, što njemu (svjedoku) nije poznato. Na daljnji upit odnose li se daljnje izjave optuženika navedene u privatnoj tužbi na razdoblje od 1946. do 2020., naveo je da ih u potpunosti zanemaruje jer nisu vrijedne spomena te da se fokusira isključivo na izjavu koja je predmet tužbe. Na traženje braniteljice da navede gdje je točno optuženik naveo da bi HGK bila institucija za uhljebljivanje ljubavnica, kako je to ranije spomenuo u svom iskazu, svjedok je odgovorio da se radi o njegovoj interpretaciji. Na pitanje može li jamčiti da nitko od 1946. do 2020. u HGK nije zaposlio svoju ljubavnicu, odgovorio je da ne može jamčiti. Na predočenje navoda iz privatne tužbe prema kojem je optuženik, između ostalog, izjavio „ako želite svoju ljubavnicu...“, a što se odnosi na zapošljavanje, te na upit je li uočio da je riječ „ljubavnica“ upotrijebljena u jednini i kako je to shvatio, svjedok je odgovorio da to nije tako shvatio. Na daljnji upit dobiva li *pressclipping* o HGK, odgovorio je da dobiva, a na upit je li čuo da se pojam uhljebljivanje koristi za HGK, naveo je da je to znao pročitati u odnosu na sve državne institucije pa tako i za HGK. Na upit je li HGK ikada koga tužila zbog korištenja tog pojma na taj način, odgovorio je da nije. Na predočenje optuženikovog navoda iz privatne tužbe prema kojem, ako se želi prijatelja negdje riješiti i smjestiti kvalitetno i adekvatno platiti, to znači desetke tisuća kuna, te na upit kolike su razlike između najmanje i najviše plaćenih čelnika u HGK, odgovorio je da čelnici HGK imaju veći prosjek plaća od državnog prosjeka, a da je njegova plaća, kao najviša u to vrijeme, iznosila 23.000,00 kuna. Na upit braniteljice je li član koje stranke, odgovorio je da je član od 1990., kao i oko 220.000 hrvatskih građana. Na upit je li mu poznato koje su stranačke pripadnosti Mirjana Čagalj i Dragan Kovačević, odgovorio je da mu je to poznato te da su oni zaposleni u HGK posljednjih sedam do osam godina, odnosno u njegovom mandatu. Vezano uz

tvrdnju optuženika navedenu u privatnoj tužbi da su pitali Luku Burilovića kolika mu je plaća i da odgovor nisu dobili, naveo je da ga iz Udruge Glas poduzetnika nikada službeno nisu pitali o visini njegove plaće, pri čemu je istaknuo da je svoju plaću javno objavio, kao što ju je naveo i u ovom postupku. Vezano uz Mirjanu Čagalj i Dragana Kovačevića naveo je da su zaposleni zbog svoje stručnosti, budući da je Mirjana Čagalj godinu ranije proglašena najboljim inženjerom građevine u Hrvatskoj, a Dragan Kovačević je sveučilišni profesor i stručnjak u poljoprivredno-prehrambenoj industriji te je zaposlen kao voditelj tog sektora u HGK. Na upit kada su objavljeni podaci o poslovanju HGK za 2020., odgovorio je da je to bilo sukladno zakonskoj obvezi u proljeće 2021. Vezano uz navod optuženika koji se odnosi na „privatne zafrkancije“, te na upit je li čuo da su sredstva HGK ikada bila trošena u svrhe koje nisu u vezi s djelatnošću HGK, odgovorio je da se to pitanje vjerojatno odnosi na njegovog prethodnika Nadana Vidoševića. Naveo je da mu je poznato da HGK ima svojstvo oštećenika u postupku protiv Nadana Vidoševića, ali da ne zna detalje jer nije bio pozivan na sud niti je sudjelovao u tom postupku, pri čemu se radilo o nenamjenskom trošenju sredstava od strane njegovog prethodnika. Poznato mu je da Nadan Vidošević ima obvezu vratiti novac HGK-u, ali ne zna u kojem iznosu. Nije mu poznato na koji je način Nadan Vidošević trošio novac HGK, jer može govoriti isključivo o svom mandatu. Vezano uz umjetnička djela o kojima je bio upitan, naveo je da kupnja slika koje predstavljaju kulturnu baštinu u prethodnom razdoblju od 150 godina od strane HGK ne predstavlja zafrkanciju, ali da on u svom mandatu nije kupio niti jednu sliku. Na upit je li početkom travnja 2014., prilikom preuzimanja funkcije u HGK, uočio kakve nepravilnosti, odgovorio je da nije, budući da je u tom trenutku funkcioniranje HGK već bilo usklađeno sa zakonom. Na upit koliko je bilo zaposlenih osoba u HGK u 2014., odgovorio je da ih je bilo oko 650 te da je te godine donesena odluka o smanjenju broja zaposlenih, pri čemu je broj zaposlenika smanjen za 350 osoba, a preostali zaposlenici obavljali su isti ili veći opseg poslova kao i ranijih 650 zaposlenika. U trenutku davanja iskaza također je zaposleno oko 300 ljudi. Na upit optuženika je li se zapitao što je radio višak radnika od 1995. do kraja mandata Nadana Vidoševića, odgovorio je da jest, a na daljnji upit je li Nadan Vidošević zapošljavao prijatelje i stranačke kolege, naveo je da mu to nije poznato. Naveo je da mu također nije poznato je li preparirani polarni medvjed pronađen u kući Nadana Vidoševića kupljen novcem HGK. Na upit jesu li troškovi službenih putovanja HGK bili luksuzne naravi i je li se putovalo u poslovnoj klasi, odgovorio je da se u pet do šest navrata tijekom deset godina putovalo u poslovnoj klasi jer se radilo o međukontinentalnim letovima, dok se za ostala putovanja koristila ekonomska klasa. Naveo je da mu nije poznata kategorija hotela koji su se koristili za smještaj, ali da se uvijek vodilo računa o štednji, kao i danas. Na upit je li se na proslavama angažirala živa glazba koja bi se plaćala sredstvima HGK, odgovorio je da mu to nije poznato. U odnosu na ta pitanja naveo je da uopće ne poznaje Nadana Vidoševića. Naveo je da je on (svjedok) nekada bio pomoćnik ministra u Ministarstvu gospodarstva, kao i Dragan Kovačević, pri čemu potonji nije zaposlen putem javnog natječaja u HGK jer ne postoji takva zakonska osnova. Naveo je da mu nije poznato je li Nadan Vidošević bio član HDZ-a, kao ni jesu li čelnici HGK u vrijeme komunizma bili članovi vladajuće stranke. U odnosu na pitanja o Draganu Kovačeviću naveo je da se ne radi o osobi koja je USKOK-ov optuženik, već o drugoj osobi. Ne smatra da je bilo koji poduzetnik u Republici Hrvatskoj ikada imao opravdani razlog za nezadovoljstvo radom HGK, uzimajući u obzir članarinu koju su plaćali toj instituciji, odnosno, ispravio se navodeći da mu nije poznato da bi netko imao razloga za nezadovoljstvo. Na upit koliko članova, koji nemaju obvezu plaćanja članarine HGK-u, plaća tu članarinu, naveo je da nema točan broj. Pojasnio je da postoje članovi koji

imaju obvezu plaćanja članarine, kojih je oko 4 %, te članovi koji nemaju tu obvezu, ali članarinu plaćaju dobrovoljno, pri čemu ne zna njihov točan broj, ali da oko 30.000 članova koristi usluge HGK, uključujući one koji imaju zakonsku obvezu plaćanja, one koji članarinu plaćaju dobrovoljno te one koji nemaju obvezu plaćanja. Na upit optuženika je li bio svjestan da se njegova izjava u emisiji *Nedjeljom u 2* odnosila i na razdoblje prije nego što je on postao predsjednik HGK, naveo je da dopušta tu mogućnost, ali da je u svom iskazu od 14. lipnja 2024. govorio o razdoblju od kada je bio predsjednik HGK. Na predočanje navoda iz privatne tužbe prema kojem „kad smo pitali Luku Burilovića kolika mu je plaća, pitalo ga je 1000 naših članova, odgovor nismo dobili“, naveo je da nije zaprimio službene upite o visini svoje plaće te da, budući da HGK nije državna institucija, nije bila dužna davati te podatke. Naveo je da njegovu plaću određuju Skupština, Upravni i Nadzorni odbor, koji imaju pravo znati kolika mu je plaća, dok članovi HGK nemaju pravo znati taj podatak. Na upit suda da ukratko objasni način trošenja sredstava HGK, naveo je da svake godine Skupština donosi prijedlog proračuna u kojem se navode namjene trošenja sredstava. Naveo je da na plaće zaposlenika HGK odlazi otprilike 30 % proračuna, a ostatak se troši na aktivnosti koje Komora provodi tijekom cijele godine, poput konferencija, edukacija, internacionalizacije tržišta, zatim na predstavništava u inozemstvu i slično. Naveo je da se izuzetno malo sredstava troši na prezentacije, jer je on (svjedok) smanjio na najmanju moguću mjeru taj dio troškova, odnosno između sedam i deset puta manje u odnosu na razdoblje mandata njegovog prethodnika Nadana Vidoševića. Pojasnio je da je taj proračun ranije iznosio oko 17 milijuna kuna, a da ga je smanjio na oko 1 milijun kuna, pri čemu je naveo da se radi o okvirnim, a ne točnim iznosima. Vezano uz propust u zapisniku iz lipnja 2024. naveo je da je član HDZ-a. Naveo je da je moguće da je i Nadan Vidošević bio član HDZ-a, dok za dvojicu predsjednika HGK prije njega ne zna jesu li bili članovi koje stranke.

6.1. Svjedok Zvonimir Troskot je u svom iskazu od 3. veljače 2025. s lista 114. do 117. spisa naveo da je član stranke MOST od 2020. te je od te godine bio saborski zastupnik. Vezano za HGK, njegova stranka je kao jedan od glavnih političkih ciljeva zastupala slobodnije tržište i u tom smislu se također zalagala za dobrovoljno plaćanje članarine u HGK te je 2021. pokrenuta inicijativa u Saboru. Razlozi za to su izneseni u Saboru, budući da se uz određeni broj potpisa može biti predlagatelj zakona pa je tako MOST te godine stavio zakonski prijedlog prema kojem bi članarine HGK bile dobrovoljne. O tome je također bilo riječi na više konferencija za novinstvo jer je takav prijedlog izazvao veliki interes javnosti. Na predočanje internetskog ispisa s portala Slobodna Dalmacija s lista 61. spisa, prema kojem je izjavio da HGK služi za uhljebljivanje stranačkih kadrova i ponaša se kao pijani bogataš te da se zbog toga traži ukidanje obvezne članarine, naveo je da je to izjavio budući da je smatrao da novac koji su poduzetnici uplaćivali kao članarinu u HGK nije bio racionalno trošen i da poduzetnici nisu dobivali adekvatnu uslugu za novac koji su uplaćivali u HGK. Naveo je da se radi o neučinkovitoj instituciji te da su stoga smatrali da bi se članarina trebala plaćati na dobrovoljnoj bazi. Vezano za tvrdnju o uhljebljivanju stranačkih kadrova, naveo je da se ista odnosila na zapošljavanje u HGK po stranačkom kriteriju, što se nije odnosilo samo na pripadnike vladajuće stranke, pri čemu se u HGK nije radilo za dobrobit poduzetnika. Osim stranke MOST, za ovakav prijedlog su bile sve političke opcije, pa čak i partneri većine u Saboru te je navedeni prijedlog zakona bio na dnevnom redu Sabora, no u zadnji čas je povučen iz glasovanja zato što je vladajuća stranka htjela o tome još jedanput komunicirati sa strankom HSLs te utjecati na njih prije samog glasovanja. Pod pretpostavkom da HSLs ne glasa za takav prijedlog zakona, postali bi

proturječni sami sebi jer je HSLS liberalna stranka te se zalaže za slobodu na svim područjima, a to podrazumijeva i slobodu tržišta. Nakon toga je HDZ stavio svoj prijedlog sličnog zakona koji je na kraju izglasan. Naveo je da mu je poznata udruga Glas poduzetnika jer se ona zalagala za slobodnije tržište i za pomaganje poduzetnicima te predočavanje javnosti poduzetnika kao pokretača gospodarstva zemlje. Naveo je da su oni također predlagali da članarine u HGK budu dobrovoljne i da se na taj način povećava učinkovitost Komore jer se financijskom potporom Komori pomaže u njezinom funkcioniranju. Ta Udruga je također izlazila u javnost i govorila o problemima poduzetnika. Naveo je da, pod pretpostavkom da je HGK slušala potrebe poduzetnika, tada udruga Glas poduzetnika ne bi ni nastala. Kroz to vrijeme HGK se pozivala na to da su njezine članarine najmanje u Europi, no imajući u vidu dugotrajnost plaćanja te članarine i nezadovoljstvo poduzetnika s radom HGK, ta niska članarina nije bila odgovarajući argument. Naveo je da je, primjerice, 2020. prihod HGK iznosio 165.000.000,00 kuna, a da se novac trošio, primjerice, na safarije i na kupovine neupotrebljivih nekretnina. Učinkovitost Komore se, prema njegovim navodima, procjenjivala po dva kriterija. Prvi kriterij je odnos između robnog izvoza i broja zaposlenih u Komori, pri čemu se robni izvoz odnosio na pronalaženje novih tržišta za članove Komore, novih poslovnih partnera i slično. Drugi kriterij za procjenu učinkovitosti je broj zaposlenika na jedan milijun stanovnika, pri čemu je naveo da smo bili najgori u Europskoj uniji po oba kriterija. Osim toga, naveo je da smo jedina bivša socijalistička država u EU koja je imala obveznu članarinu u HGK. Na upit opunomoćenika privatnog tužitelja ima li saznanja da bi do 2020. neka ženska osoba bila zaposlena u HGK zato što je nečija ljubavnica, naveo je da je to pitanje neprimjereno i da ne želi nikoga sramotiti pa da zbog toga ne želi odgovoriti na to pitanje, no napomenuo je da mu je poznato da je u HGK bilo zaposleno više supruga saborskih zastupnika. Na daljnji upit kolika je bila prosječna plaća u HGK u prosincu 2020. naveo je da mu to nije poznato, no da se to može lako izračunati. Istaknuo je da je ogroman novac trošen na promotivne i marketinške aktivnosti koje nisu imale nikakvu svrhu. Na daljnji upit je li mu poznato koliko je novaca HGK potrošila na privatne troškove 2020., odgovorio je jednom ilustracijom iz 2006. kada je bio na studijskom programu u Buenos Airesu u Argentini te se prijavio za prevoditelja na jednom sajmu turizma koji se ondje održavao. Na taj sajam je došla osoba iz HGK koja nije imala nikakva saznanja o tržištu. Također se sjeća da je postojao interes za izvoz vina Malbec iz Argentine u Hrvatsku, a da ta osoba nije imala nikakva saznanja o vinu. Kasnije je iz Sabora saznao da je tim osobama iz HGK bilo samo do putovanja, pri čemu te osobe nisu sklopile niti jedan posao, a bile su im plaćene dnevnice, hotel, trošak puta i drugo. Također mu je poznato da se 2020. išlo na putovanja u Dubai i u Arapske Emirate, primjerice na sokolarenje. Nije mu poznato koliko je točno potrošeno na takva putovanja, niti koje su konkretne osobe išle na ta putovanja. Na upit tko je bio predsjednik HGK 2006. naveo je da je to, koliko se može sjetiti, bio Nadan Vidošević, no da se isti obrazac ponašanja odvijao i tijekom 2020. Luka Burilović je izabran za predsjednika HGK po političkoj liniji što je ilustrirao primjerom. Naime, on kao diplomirani ekonomist prati gospodarstvo te da je na internetu dostupan podatak iz 2020. da je izvoz iz Hrvatske u Kinu pao za 20%, odnosno da je s 990.000.000,00 kuna iz 2018. smanjen na 795.000.000,00 kuna u 2019. HGK ima svoj ured u Šangaju, na što se troši veliki novac, te također postoji gospodarski odjel u hrvatskom veleposlanstvu u Kini, pa se poduzetnici s pravom pitaju na što se troši njihov novac kada istovremeno pada izvoz za 20% na najveće tržište na svijetu. Naveo je da je takvim pokazateljima želio istaknuti da Luka Burilović nema sposobnosti za vođenje HGK. Na sajmu u Argentini

se nenamjenski trošio novac na večere i slično, no ne zna je li se radilo o novcu veleposlanstva ili o novcu HGK.

6.2. Svjedokinja Sanja Sarnavka je u svom iskazu od 21. svibnja 2025. s lista 123 do 125 spisa navela da se gotovo 30 godina bavi pitanjima rodne ravnopravnosti jer je još davno prepoznala pitanje ravnopravnosti žena u našem društvu kao društveni problem te se prije 30 godina uključila u Udrugu BABE, koja se bavi rodnom ravnopravnošću, pri čemu je 17 godina bila predsjednica navedene Udruge, a od 2018. bila je predsjednica Upravnog vijeća u Zakladi Solidarna, koja se također bavi rodnom ravnopravnošću. Pogledala je emisiju *Nedjeljom u 2* u kojoj je bio gost optuženi Hrvoje Bujas te je sastavila pisano mišljenje o tome mogu li se optuženikove izjave u toj emisiji podvesti pod diskriminaciju žena. U tom mišljenju navela je da je teško reći da se radi o diskriminaciji žena u izjavama optuženika, i to zato jer one nemaju težinu kojom bi se moglo nauditi ženskom rodu. Navela je da smo mizogino društvo i da doista jest stereotipno reći da su žene ljubavnice, iako se nužno ne radi o pejorativnom značenju te riječi jer se navedena riječ odnosi i na ženu koja je u specifičnoj fizičkoj vezi s muškarcem, a to ne podrazumijeva da je ona udata ili da je on u braku. Na predloženo predzadnje rečenice u pisanom mišljenju na listu 150 spisa, u kojem je istaknula da optuženik govori u jednini i pogodbenom rečenicom, te na traženje da objasni zašto je to smatrala bitnim, odgovorila je da je to važno jer korištenje jednine znači da se izjava nije odnosila na čitav ženski rod, a osim toga u izjavi optuženika bili su obuhvaćeni i stranački drugovi. Također je smatrala da se zbog pogodbene forme rečenice ne nanosi šteta u smislu diskriminacije. Navela je da se radi o stereotipu i seksizmu, iako ne nužno i o diskriminaciji. Pod pretpostavkom da bi bila istinita tvrdnja da je neka žena zaposlena u HGK zbog svog odnosa s muškarcem na poziciji moći, navela je da se ne bi radilo o seksističkoj izjavi s obzirom na istinitost takve tvrdnje. Navela je da su seksističke izjave one koje bi se odnosile na više ljudi s određenom istom karakteristikom, ali i one izjave koje aludiraju na to da žene nisu dovoljno sposobne za vlastiti uspjeh, nego da uspjeh postižu „preko kreveta“. Navedena izjava optuženika nije pohvalna ni za privatnog tužitelja ni za ženski rod. Niti jedna žena iz HGK se nije javila udrugama u kojima je (svjedokinja) radila vezano za gostovanje optuženika u emisiji *Nedjeljom u 2*.

6.3. Svjedokinja Marina Rožić je u svom iskazu od 21. svibnja 2025. s lista 125. do 127. spisa navela da je zaposlena u HGK od 19. lipnja 2012. te je ondje počela raditi kao zamjenica glavne tajnice, nakon čega je radila na radnom mjestu koje se naziva direktor, a potom je postala glavna tajnica u HGK. Gledala je emisiju *Nedjeljom u 2* u kojoj je gostovao optuženik te je, vezano uz njegove tvrdnje o zapošljavanju žena, navela da ju je takav njegov iskaz povrijedio te da je bila osobno pogođena izjavom da se u HGK zapošljavaju ljubavnice. Istaknula je da se od sredine 2014., otkada je Luka Burilović izabran na čelo HGK, radilo na popravljanju reputacije institucije te da je navedena izjava nanijela veliku štetu u tom smislu. Na traženje da opiše zbog čega je bilo potrebno popravljati reputaciju HGK navela je da je 2013. bio uhićen tadašnji predsjednik Nadan Vidošević i dio čelnništva, pa je cijeli rad Komore bio sveden na optužbe koje su bile protiv tih osoba. Time je počinjena šteta članovima HGK, ali i partnerima, uključujući izvršnu vlast te međunarodne partnere. Na upit kakve su bile reakcije ostalih osoba zaposlenih u HGK, svjedokinja je navela da je emisija bila emitirana u nedjelju, a da su već u ponedjeljak imale spontani sastanak, i to ona s drugim direktoricama, koje su rekle da su uvrijeđene riječima optuženika, ali i da su druge kolegice također imale problema kod kuće zbog

takvih izjava optuženika. Navela je da je HGK podnijela pritužbu Pravobraniteljici za ravnopravnost spolova, koja je također osudila navedene izjave. Na upit koji su kriteriji zapošljavanja u HGK, svjedokinja je navela da nije upoznata s time da bi se ikoga zapošljavalo po stranačkoj liniji te je istaknula da se traže stručni ljudi s iskustvom, koje je teško pronaći, zbog čega se i ne zapošljava po stranačkoj liniji. Navela je da je u prosincu 2020. prosječna plaća u HGK iznosila oko 1.200–1.300 eura. Istaknula je da je proračun 2014. bio bitno smanjen, i to za iznos od 80 milijuna kuna, što je bilo teško nadoknaditi. Navela je da je proračun za 2020. iznosio oko 170 milijuna kuna, od čega je na reprezentaciju odlazilo 1–2 milijuna kuna, ovisno o događajima u Komori, u što su ulazili sajmovi, delegacije i gospodarski forumi, pri čemu ručkova i večera gotovo da i nije bilo. U zadnjem kvartalu 2020. je vođena debata o HGK jer se razmatralo donošenje novog zakona o HGK, pri čemu je jedno od glavnih pitanja bilo pitanje obveznog plaćanja članarine. Danas se više ne sjeća je li optuženik svoje izjave dao samoinicijativno ili na pitanje voditelja. Istaknula je da su se optuženikove izjave odnosile na široki vremenski period te na aktualnu, ali i raniju HGK. Navela je da je optuženik ocijenio kako aktualni HGK ne radi dobro, a izjavu o ljubavnicama doživjela je kao da se odnosi na aktualni HGK. Nakon prednošenja optuženikove izjave u kojoj je rekao da je HGK institucija koja je stara preko 100 godina i da ovako radi od 1946., 1947., navela je da se taj dio izjave odnosi na cijeli period funkcioniranja HGK. Na upit jesu li se sastali muški zaposlenici iz HGK vezano uz izjavu o zapošljavanju stranačkog druga navela je da ne zna jesu li se muški kolege sastajali, ali zna da su se žalili svojim direktoricama te da su tražili uputu kako se postaviti po pitanju reputacije HGK u budućim kontaktima s partnerima. Navela je da se ne sjeća je li pojam „ljubavnica“ u izjavi optuženika bio upotrijebljen u jedini ili u množini. Na prednošenje optuženikovih navoda koji glase: „Ako želite svoju ljubavnicu, svog stranačkog druga, prijatelja negdje riješiti i smjestiti kvalitetno i adekvatno ga platiti, to znači desetke tisuća kuna, onda ćete ga lijepo staviti u Hrvatsku gospodarsku komoru“, te na upit kako se osobno našla povrijeđenom iako se u izjavi spominje jednina riječi „ljubavnica“, navela je da se po njezinom mišljenju ta izjava odnosi na sve zaposlenice u HGK te da nema logično objašnjenje zašto se i sama smatrala povrijeđenom, jer navedena izjava nije logična. Na pitanje na koji način razumijeva riječ „ljubavnica“, svjedokinja je odgovorila da se radi o osobi koja je u odnosu s nekom drugom osobom, iako je u braku ili u vezi s trećom osobom, pri čemu ista ima materijalne koristi od ljubavnika. Navela je da joj nije poznato da bi u HGK bila zaposlena supruga osobe koja bi imala važniju funkciju ili političara, niti da bi joj bilo poznato da je neka žena zaposlena u HGK koja bi bila u odnosu s političarom ili osobom na važnoj funkciji. Navela je da je sigurna da je u HGK bilo zapošljavanja osoba koje su članovi HDZ-a, ali isto tako i osoba koje su članovi drugih stranaka, pri čemu se prilikom zapošljavanja ne traže podaci o stranačkoj pripadnosti. Navela je da joj je poznato da su neki zaposlenici članovi HDZ-a jer su se u javnosti eksponirali u tom smislu. Nije joj poznato je li u posljednjih desetak godina zaposlen netko tko bi bio član SDP-a, ali zna da je 2016. u srednjem menadžmentu zaposlena jedna kolegica iz stranke Možemo. Pojasnila je da je saznala da je ta kolegica članica stranke Možemo tek kada je ista napuštala HGK radi angažmana u toj stranci. Ne zna odgovoriti na pitanje koliko je članova HDZ-a zaposleno u HGK u posljednjih desetak godina. Od 2014. do danas je u više navrata smanjivan broj zaposlenika u HGK, tako da je s oko 670 zaposlenika broj smanjen na oko 300 osoba. Istaknula je da je smanjen i opseg poslova zbog smanjenja broja zaposlenika, ali da je ukupan broj projekata povećan, dok je broj sajmova sada značajno manji te je također smanjen broj konferencija i okruglih stolova. Na prednošenje iskaza Luke Burilovića od 14. lipnja 2024. s lista 38 spisa, u kojem je isti

naveo da je 2014. u HGK bilo zaposleno oko 650 osoba, a da se nakon toga broj zaposlenih smanjio za 350 osoba koje su obavljale isti ili veći posao kao i onih 650 zaposlenika, navela je da taj navod nije u suprotnosti s njezinim današnjim navodom koji se odnosi na broj događanja, pri čemu se ukupan broj poslova HGK nije smanjio zbog smanjenja broja zaposlenika. Na daljnji upit je li netko u javnom prostoru spominjao uhljebe i zapošljavanje uhljeba u HGK, svjedokinja je navela da su se takve izjave davale nakon uhićenja Nadana Vidoševića, ali se ne sjeća točno tko bi i kada konkretno tako nešto rekao. HGK i privremena uprava nisu podnosili tužbe nakon uhićenja Nadana Vidoševića zbog takvih izjava te joj nije poznato da bi se nakon 2020. govorilo o uhljebima u HGK. Razlika u broju zaposlenika, a s obzirom na to da se opseg poslova nije smanjio smanjenjem broja zaposlenika, je posljedica digitalizacije, što znači da veći broj zaposlenika prije smanjenja nije bio višak niti se radilo o uhljebima. Davorko Vidović, koji je član SDP-a, bio je zaposlen u HGK do 2016., kada se kandidirao za Hrvatski sabor, pri čemu joj nije poznato kada je on točno zaposlen.

6.4. Svjedokinja Marina Čizmar je u svom iskazu od 17. rujna 2025. s lista 132-134. spisa navela da je bila zaposlena u Hrvatskoj gospodarskoj komori od ožujka 1993. do listopada 2014., a njezino zadnje radno mjesto ondje bilo je: direktorica Centra za informatiku i statistiku. Gledala je emisiju *Nedjeljom u 2* u kojoj je gostovao optuženik te se sjeća o čemu je on govorio. Na upit ima li saznanja da je netko u HGK zapošljavan zbog svojih političkih veza, navela je da o tome puno zna, te je kao primjere navela tri predsjednika HGK. O prvom predsjedniku, gospodinu Gažiju, navela je da ne bi htjela govoriti jer je pokojni. Navela je da se sjeća da je drugi predsjednik HGK, Mladen Vedriš, na završetku svog mandata rekao da ga je politika postavila na to mjesto i da ga je politika smijenila, jer mu je rečeno da će, pod pretpostavkom da ne odstupi s tog mjesta, HGK biti ukinuta. Navela je da o toj izjavi postoji video zapis i medijski zapisi. Treći predsjednik HGK, Nadan Vidošević, prema njezinim navodima, na početku svog drugog mandata rekao je da ga raduje njegov drugi mandat iz razloga što je za prvi mandat bio postavljen od strane politike. Na upit je li joj poznato da bi netko u HGK bio zaposlen zbog rodbinskih ili drugih bliskih veza, svjedokinja je navela da joj je poznato da je dosta aktualnih zaposlenika zaposleno na sličan način te da i dalje rade osobe koje su došle u HGK na neobičan način. Kako bi to ilustrirala, navela je primjer iz 2012., kada joj je tadašnji predsjednik HGK, Nadan Vidošević, rekao da će u HGK doći Marina Rožić, ali da nije siguran na koje radno mjesto, nego da će se već nešto „izvrtiti“. Također je naveo da se radi o nećakinji Vedrana Rožića, s kojim je Nadan Vidošević radio u NK Hajduk te da se usluge moraju vraćati. Navela je da je Marina Rožić ubrzo došla u HGK na mjesto zamjenice glavne tajnice, gdje je radila jednu godinu, nakon čega je u HGK izmišljeno radno mjesto direktora Komore, a radi se o izmišljenom radnom mjestu jer oduvijek postoji glavni tajnik Komore. Marina Rožić je tada postala ili vršiteljica dužnosti direktora Komore ili direktorica Komore, (svjedokinja) nije sigurna. Istovremeno je Martina Velnić Župić, koja je bila glavna tajnica HGK, dobila otkaz, koja je potom podnijela tužbu zbog nezakonitog otkaza te je u tom postupku donesena pravomoćna presuda u kojoj je sud, pored ostalog, naveo da Marina Rožić ne udovoljava u većoj mjeri kriterijima svog radnog mjesta nego Martina Velnić Župić te da je Martina Velnić Župić nezakonito smijenjena. Navela je da je Vedran Rožić bivši nogometaš, član HDZ-a i da je bio gradonačelnik Trogira iz kvote HDZ-a. Na upit kako interpretira riječ „uhljeb“ navela je da je to, po njezinu mišljenju, osoba koja dolazi na neko radno mjesto mimo propisa i pravila, ali i etike, kao posljedica poznanstva i vraćanja nekome usluge. Kao primjer takve osobe navela je Marinu

Rožić te je dodala da je još dvoje nećaka Nadana Vidoševića bilo zaposleno u HGK. Navela je da se sjeća da je u Centar za informatiku došao jedan gospodin kao zaposlenik, iako Centar nije tražio zapošljavanje novih osoba, niti je bio postavljen zahtjev za zapošljavanje novih ljudi, niti je proveden natječaj. Svjedokinja je opisala da je jedno jutro došla na posao te da je voditeljica kadrovske službe dovela gospodina Matu Gadžu i rekla joj da je to njezin (svjedokinjin) pomoćnik te da će kasnije sve saznati. Navela je da je bila zatečena, a da je taj gospodin rekao: „Ja sam Mato Gadža, prijatelj Marine Rožić i bivši dečko Nevenove žene.“ U to vrijeme u HGK nije bila zaposlena Marina Rožić, niti je ona (svjedokinja) uopće znala za nju, a da je Neven bio nećak Nadana Vidoševića. Navela je da su to bile reference tog čovjeka za njegovo zapošljavanje koje su joj bile predložene te da to pamti zbog bizarnosti cijele situacije. Ona je poslije pitala Nadana Vidoševića tko je taj čovjek, te joj je Nadan Vidošević odgovorio da je Neven Polić, njegov nećak, preporučio Matu Gadžu, iako ga on (Nadan Vidošević) osobno ne poznaje. Na daljnji upit je li imala uvid u način trošenja novca u HGK i rashode, navela je da je imala uvid u to zbog naravi svog radnog mjesta, da je radila u organizaciji i izradi planova rada, da je izradila izračun komorskog doprinosa što je uključivalo i način praćenja tog doprinosa te da je imala uvid u prihode i rashode jer su u „Informatici“ svi podaci bili službeno dostupni. Navela je da je na plaće i režije, odnosno na tzv. hladni pogon, odlazilo 70 do 80 % prihoda, a na same plaće 50 % ili više, ovisno o pojedinim godinama te da o tome postoje podaci i da se ne radi o nikakvoj tajni. Vezano za nenamjensko trošenje novca navela je da se također sjeća jedne bizarne situacije kada joj je stigla elektronička pošta u kojoj je bilo spomenuto nekoliko računa na kojima su se nalazila isključivo alkoholna pića, a neki od njih iznosili su i do 34.000,00 kuna, te da se od nje tražilo da potpiše kao da je Centar za statistiku i informatiku potrošio ta sredstva, iako ona nikada nije vidjela ta pića, niti su ih oni konzumirali. Navela je da se radilo o skupocjenim alkoholnim pićima te da je odbila ovjeriti navedene račune kao trošak Centra za informatiku. Navela je da se poslije konzultirala sa svojim kolegama iz drugih sektora koji su potvrdili da su i oni dobili slične račune na ovjeru. Tijekom svog rada u HGK primijetila je nenamjensko trošenje novca u HGK te je kasnije bila svjedokinja u sudskom postupku u kojem je Nadan Vidošević pravomoćno osuđen na zatvor. Teško joj je o tome govoriti jer je ona otkrila nepravilnosti, suočila s time Nadana Vidoševića i kasnije trpjela posljedice zbog toga te da je nakon toga otišla iz HGK. HGK je tražila naknadu štete od Nadana Vidoševića u tom postupku. Jedan od dvojice Vidoševićevih nećaka zaposlenih u HGK je bio Neven Polić, koji je u početku bio Vidoševićev vozač, a vremenom je napredovao do pomoćnika direktora trgovine u HGK. Navela je da je drugi nećak bio Nikola Baučić, koji je preuzeo vođenje privremenog vjesnika u vlasništvu HGK i koji je bio vrijedan radnik. Ona je u HGK počela raditi kao administratorica baze podataka, gdje je bila zaposlena putem natječaja objavljenog u Večernjem listu, a da joj je zadnje radno mjesto bilo vršiteljica dužnosti direktorice Centra za statistiku i informatiku. Bila je nazočna izjavama Mladena Vedriša i Nadana Vidoševića koje je navela na početku svog iskaza, jer su bile izrečene na Skupštinama HGK. Ona smatra kako je Mladen Vedriš bio kompetentan za svoje radno mjesto te da se, kada je spomenula političke veze na početku svog iskaza, to u konkretnoj situaciji odnosilo na pripadnost HDZ-u. Ono što je optuženik rekao u emisiji vezano za trošenje novca je znatno ublažena verzija u odnosu na ono što je bilo poznato njima koji su radili u HGK. Navela je da, koliko joj je poznato, nitko od njezinih bliskih osoba ne vodi spor s HGK, niti ga je vodio, te da nitko od njezinih bliskih osoba nije bio zaposlen u HGK. Dodala je da je razvedena, ali da joj nije poznato gdje radi njezin bivši suprug, da ga ne smatra bliskom osobom te da ga nije vidjela posljednjih 17 godina.

6.5. U javnom priopćenju pravobraniteljice za ravnopravnost spolova Višnje Ljubičić od 15. prosinca 2020. s lista 4. spisa, a u kojem se referira na izjave optuženika, navedeno je da pravobraniteljica, sukladno Zakonu o ravnopravnosti spolova, ukazuje na činjenicu da se kritika nečijeg rada ne smije temeljiti na uvredljivom, omalovažavajućem ili ponižavajućem prikazivanju osoba temeljem spola. Dalje je navedeno da je optuženik, obrazlažući svoj negativan stav prema HGK-u kao instituciji, između ostalog, naveo i to da su žene u HGK zaposlene kao nečije „ljubavnice“, što je vrijeđanje, omalovažavanje i ponižavanje svih djelatnica HGK temeljem spola. Umjesto argumentirane kritike rada institucije, na koju ima pravo, optuženik je sugerirao da sve žene koje tamo rade nisu kvalificirane za svoj posao, već da su postavljene isključivo zbog svog ljubavničkog (spolnog) odnosa. Zakon takav seksistički pristup prepoznaje kao diskriminatoran jer se spol uzima kao relevantna i jedina osnova vrednovanja (u ovom slučaju obezvređivanja) nečijeg rada, sposobnosti ili postignuća, a što je zabranjeno čl. 16. st. 2. Zakona o ravnopravnosti spolova.

6.6. U internetskoj objavi Hrvatske gospodarske komore od 17. prosinca 2020. (list 7-8 spisa) je navedeno da je Sindikat državnih i lokalnih službenika najoštrije osudio „Bujasovo vrijeđanje radnica HGK“ i da njegovi stavovi predstavljaju diskriminaciju, uvredu i ponižavanje djelatnika HGK. Dalje je navedeno da sindikalne podružnica bez iznimke osuđuju takve stavove u svrhu zaštite digniteta i dostojanstva svojih članova. Dalje je navedeno da radnice HGK svoj posao obavljaju savjesno i stručno, no ocjena radnih rezultata kako radnica tako i institucija nisu i ne smiju biti svedeni na razinu nečijeg seksističkog, vulgarnog i neprimjerenog promišljanja i stavova. Iako takvi stavovi u osnovi najviše govore o samoj osobi koja promišlja na taj način, ponižavanje djelatnica ujedno i njihovih obitelji je nedopustivo i Sindikalne podružnice ne mogu prihvatiti ovakav način etiketiranja i ponižavanja svojih članova. Takva razina komunikacije nije prihvatljiva, poglavito ne u kontekstu javno izrečenog stava. Priopćenje je potpisao Sindikalni povjerenik Zvonko Lovrek, predsjednik Sindikalne podružnice HGK Središnjica iz Sindikata državnih i lokalnih službenika i namještenika Republike Hrvatske.

6.7. U mišljenju o izjavi Hrvoja Bujasa u emisiji Nedjeljom u 2 Hrvatske radiotelevizije (list 49-50. spisa) koju je potpisala Sanja Sarnavka, predsjednica Upravnog vijeća Zaklade Solidarna je navedeno da smatra da se u spornom dijelu govora optuženika ne može govoriti o diskriminaciji jer se u istu ravan stavljaju stranački drugovi, prijatelji i ljubavnice, a da se najveći teret i optužba izriče na račun vodstva HGK-a koje se naziva „kvazigospodarstvenicima“. Pri čemu se koristi jednina i u pogodbenoj rečenici. Dalje je navedeno da se seksizam opisuje kao bilo koji čin, vizualni prikaz, izgovorena ili pisana riječ, praksa ili ponašanje temeljeno na ideji da je osoba ili skupina podređene zbog svog spola, dok se u spornim riječima optuženika može govoriti o održavanju i osnaživanju rodni stereotipa. U spornoj rečenici se u jednakoj mjeri krši dignitet sve tri grupe osoba koje imenuje optuženik (ljubavnica, stranački drug i prijatelj).

6.8. Iz ispisa s portala „Glas Istre“ od 6. veljače 2021. s lista 54-55 spisa s naslovom „Svijetla ekonomska budućnost uz stotine državnih uhljeba“ - Saborski zastupnici u prilog tomu glatko digli 76 ruku“ je vidljivo da portal izvještava o odbijanju prijedloga oporbe da članarina za HGK ne bude obvezna, pa uz ostalo ističe: „Čim se spomene HGK asocijacija je da tamo sjede oni koji su politički uhljebljeni, oni tako

'mili' uhljebi koji primaju plaće bez obzira na rezultate rada. A rezultata nema kada oni koji ih financiju tvrde da su beskorisni. Da od HGK nemaju nikakve koristi. Naravno, zaposleni u HGK imaju potpuno pravo tvrditi da nisu uhljebi, da nisu politički smješteni na sigurna mjesta, već da pošteno rade svoj posao. I tu konstataciju nitko ne smije problematizirati, ako je HGK 'na tržištu', ako se nikoga ne sili da bude njen član. I tu je cijeli problem...“

6.9. Iz ispisa članka objavljenog na T-portalu od 4. veljače 2021. (list 56-58. spisa) s naslovom „Milanović: „HGK nema smisla. To je politička jazbina u koju se uhljebljuje po stranačkoj liniji“ je vidljivo da je hrvatski predsjednik Zoran Milanović izjavio da je HGK politička jazbina“ u koju se „uhljebljuju prijatelji, kolegice po stranačkoj liniji“.

6.10. Iz ispisa članka objavljenog na portalu index.hr od 16. lipnja 2018 (list 59-60. spisa) s naslovom „Pogledajte ovu slučajnost, uhljebi iz HGK imaju skup u istom gradu gdje igra Hrvatska“ je vidljivo da članak govori o „uhljebima iz HGK“ i HGK-u kao „parazitskoj organizaciji koja već godinama reketari poduzetnike“

6.11. Iz ispisa članka objavljenog na portalu slobodnadalmacija.hr od 25. siječnja 2021. (list 61-62. spisa) s naslovom: “Troskot: HGK služi za uhljebljivanje stranačkih kadrova i ponaša se kao pijani bogataš. Tražimo ukidanje obvezne članarine“ je vidljivo da je saborski zastupnik MOSTa Zvonimir Troskot rekao na konferenciji za novinstvo krajem siječnja 2021.: „Jasno je da HGK služi za uhljebljivanje stranačkih kadrova, a ne kako bi olakšavala i unapređivala poslovanje poduzetnika u Hrvatskoj.“

6.12. U članku objavljenom na internetskom portalu varazdinski.net.hr od 2. veljače 2021. (list 63-65. spisa) s naslovom “Čačić predlaže reformu Hrvatske gospodarske komore, sažeo ju je u deset točaka“ je navedeno da Radimir Čačić predlaže reformu Hrvatske gospodarske komore koju je sažeo u deset točaka i da je u kontekstu zakonodavne inicijative Mosta rekao: „Nezadovoljstvo gospodarstvenika i hrvatske javnosti ulogom i radom HGK je potpuno opravdano i razumljivo, jer je od ugledne institucije zaista postala mjesto za uhljebljivanje.“

6.13. U članku objavljenom na portalu index.hr od 5. prosinca 2019. (list 66-67. spisa) s naslovom „Kako bi hrvatske firme uopće izvozile bez uhljeba iz HGK?“ se analizira poslovanje HGK i zaključuje kako se nakon optuženja Nadana Vidoševića činilo da bi Komora mogla biti ugašena „No očito je u nju uhljebljeno previše 'važnih' osoba da bi ih netko tek tako ugasio....“

6.14. U članku objavljenom na T-portalu od 30. prosinca 2014. (list 68-70 spisa) s naslovom „Maras opet napada: 'Burilović je u HGK zaposlio bivše špijune i uhljebe“ je navedeno da je još 2014. tadašnji ministar poduzetništva i obrta Gordan Maras najavio novi zakon o HGK i rekao da su najbolji ljudi otišli iz HGK, uzeli otpremninu, našli posao u privatnom sektoru, a zaposlili su se „bivši špijuni i raznorazni uhljebi“.

6.15. U članku objavljenom na portalu slobodnadalmacija.hr od 12. listopada 2020. (list 71-75. spisa) s naslovom „Racionalizacija kadrova u splitskoj HGK pokosila mlade i sposobne, a 'preživjeli' nećak Ante Sanadera i kći Ante Bašića, rizničara lokalnog HDZ-a“ je navedeno da se u Županijskoj gospodarskoj komori u

Splitu otkazuju ugovori o radu dugogodišnjim sposobnim i stručnim zaposlenicima, a da se zadržavaju zaposlenici poput nećaka aktualnog političkog tajnika HDZ-a Ante Sanadera, koji nije imao konkretan posao nego je po potrebi preparkiravao automobile i kći rizničara splitskog HDZ-a čije zaposlenje je sukob interesa jer je njezin otac član Skupštine HGK-a.

6.16. U članku objavljenom na portalu [telegram.hr](https://www.telegram.hr) od 24. veljače 2021. (list 76-85. spisa) s naslovom „Telegram proveo prvo ozbiljno istraživanje o HGK, a ovo su rezultati: 87 posto firmi ne želi prisilnu članarinu“ je navedeno da je portal [telegram.hr](https://www.telegram.hr) proveo istraživanje o HGK prema kojem 87% firmi ne želi prisilnu članarinu; „više od 82% poduzetnika ne bi plaćalo dobrovoljnu članarinu; više od 77% poduzetnika nije zadovoljno radom HGK. Dalje je navedeno da je istraživanje potvrdilo ono što je u javnosti bilo općepoznato: golema većina poduzetnika smatra da nema nikakve koristi od HGK i da stoga treba ukinuti obveznu članarinu.

6.17. Iz izvještaja HGK o prihodima i rashodima za 2019. (list 86-88 spisa) proizlazi da su ukupni prihodi tužitelja iznosili su 234.457.719,00 kn, od toga prihodi od članarine su iznosili 161.437.761,00 kn; a da je pola iznosa prihoda od članarina, odnosno trećina ukupnog prihoda, potrošena na rashode za radnike (89.379.688,00 kn), da je bilo zaposleno 530 radnika i da je mjesečno na radnike trošeno prosječno 14.053,40 kn, a da je nešto manje od 10% iznosa rashoda za radnike potrošeno na intelektualne i osobne usluge.

6.18. Iz izvoda registra udruga za Udrugu Glas poduzetnika (list 89-94. spisa) proizlazi da su ciljevi udruge: promicanje i zaštita interesa mikro, malog i srednjeg poduzetništva u RH te njihovih zaposlenika; definiranje i promicanje mjera kojima bi se unaprijedila poduzetnička klima u RH; stvaranje primjerenijeg i poticajnijeg institucionalnog okruženja za razvoj mikro, malog i srednjeg poduzetništva; stvaranje i promicanje poduzetničke klime; praćenje i analize rezultata poslovanja mikro, malog i srednjeg poduzetništva; edukacija javnosti o ulozi i važnosti poduzetništva za gospodarstvo, društvo i državu u cijelosti; optimizacija učinkovitosti državnog aparata sa svrhom dugoročne održivosti gospodarstva i pružanja kvalitetnijih usluga građanima; unapređenje razvoja i kvalitete društva u cijelosti pružanje humanitarne pomoći; poticanje razumijevanja problema i toleranciju, zaštita ljudskih, građanskih, socijalnih, zdravstvenih, radnih i drugih prava; pružanje savjetodavne pomoći pojedincima, obiteljima i zajednicama; poticanje razvoja i jačanja društvene svijesti o potrebi potpore i skrbi za sve osobe; zalaganje za održivi razvoj, zaštitu okoliša i obnovljivih izvora energije radi poboljšanja kvalitete čovjekova života; promicanje dobrog upravljanja i rada s naglaskom na borbu protiv korupcije; promicanje i zaštita ljudskih prava; unaprjeđivanje kvalitete života pojedinaca, obitelji i zajednica promicanjem, unaprjeđenjem i razvojem demokratske kulture; promicanje načela vladavine prava i dobrog upravljanja, promicanje svih segmenata održivog razvoja gradova, općina, županija i regija općenito.

6.19. Iz elektroničke poruke koju je 10. prosinca 2020. poslao Aleksandar Stanković Hrvoju Bujasu (list 148. spisa) je vidljivo da se isti zahvaljuje optuženiku što je pristao doći u emisiju Nedjeljom u 2!, a da su teme razgovora: zahtjevi Udruge; daljnje aktivnosti; ostavka ministra Čorića; reforme; korupcija, administracija, uhljebnička Hrvatska, privatni-javni sektor; biografija; rad u APN-u; poduzetnički poslovi; poduzetništvo generalno; budućnost, novi projekti.

7. Razmatrajući dokaze, sud je prihvatio kao autentičnu dokumentaciju priloženu u spis budući da autentičnost tijekom postupka nije dovedena u pitanje. Nisu prihvaćeni dijelovi iskaza svjedoka Luke Burilovića i Marine Rožić u onom dijelu u kojem su suprotni ispravama te zaključcima suda (što će biti detaljnije obrazloženo u dijelu ove odluke koji se odnosi na činjenična utvrđenja i pravne stavove suda) budući da su usmjereni na neutemeljeno održavanje osnovanosti privatne tužbe, dok su ostali navodi u bitnome prihvaćeni. Ovo dvoje svjedoka je zaposleno na visokim pozicijama HGK-a pa su imali interesa iskazivati na način da podupiru tvrdnje privatne tužbe i da osporavaju nepravilnosti u zapošljavanju i trošenju novca u HGK. Iskaz svjedoka Zvonimira Troskota je u bitnome prihvaćen budući da je isti kao političar i diplomirani ekonomist zainteresiran za gospodarska pitanja, a isti ima i neposredna saznanja o spornim okolnostima kada je ispričao događaj s gospodarskog sajma u Buenos Airesu u Argentini. Osim toga, njemu su kao političaru i saborskom zastupniku dostupne pouzdane informacije o funkcioniranju najveće gospodarske komore u državi. Prihvaćen je i iskaz svjedokinje Marine Čizmar budući da je ista bila zaposlena u HGK tijekom 21 godine, od toga i na visokoj poziciji kao direktorica Centra za informatiku i statistiku pa ima neposrednih saznanja o načinu rada u HGK. Osim toga, iskazi ovo dvoje svjedoka su potkrijepljeni međusobno te priloženim ispravama, a što će također biti detaljnije obrazloženo u daljnjem dijelu ove odluke. Svjedokinja Sanja Sarnavka je ponudila svoje objašnjenje o tome jesu li izjave optuženika diskriminatorne u odnosu na žene time da ista nema saznanja o istinitosti ili neistinitosti izjava optuženika koje su predmet ovog postupka pa njezin iskaz nije bio od značajnijeg utjecaja na stavove suda o odlučnim činjenicama, a sud je dužan zauzeti vlastito stajalište o pitanju podobnosti izjava za povredu časti i ugleda. Obrana optuženika je u bitnome prihvaćena jer je logična, uvjerljiva i podudara se sa sadržajem isprava i prihvaćenim iskazima svjedoka.

8. Nakon ovako provedenog postupka, cijeneći i analizirajući svaki dokaz posebno i njihovu međusobnu povezanost sud je utvrdio da u postupku nije utvrđena kaznena odgovornost optuženika za kazneno djelo klevete iz čl. 149. st. 2. u vezi st. 1. KZ/11.

9. Analizom činjeničnog opisa privatne tužbe sud je zaključio da bi kazneno djelo klevete iz čl. 149. KZ/11. mogle predstavljati slijedeće tvrdnje o privatnom tužitelju jer se njihova istinitost ili neistinitost može utvrditi, a mogle bi izazvati prezir i negaciju kod osoba kojima su dostupne:

- da je HGK institucija koja je mjesto uhljebljivanja kvazigospodarstvenika i mnogih koji su politički vezani s njima.
- da, ako želite svoju ljubavnicu, svog stranačkog druga, prijatelja negdje riješiti i smjestiti kvalitetno i adekvatno ga platiti, to znači desetke tisuća kuna, onda ćete ga lijepo staviti u Hrvatsku gospodarsku komoru.
- da je tisuću članova UGP pitalo Luku Burilovića kolika mu je plaća i da nisu dobili odgovor i da HGK, koja je javna institucija, nije u stanju odgovoriti na pitanje svojih članova, koji pune proračun HGK
- da od 250 milijuna kuna, koje dobiva HGK, pola praktički ide na plaće, trećina ide na „privatne zafrkancije“, a nešto malo na sajmove

9.1. Naime, iz tih izjava bi proizlazilo da zapošljavanje u HGK nije motivirano potrebama djelatnosti te udruge, nego da su ciljevi takvog zapošljavanja osobni interesi pojedinih osoba u vidu dobivanja radnog mjesta s razmjerno visokom plaćom; da se u HGK zapošljavaju osobe koje nisu kvalificirane i kompetentne

(„kvazigospodarstvenici“) i s njima politički povezane osobe; da se u HGK zapošljavaju osobe zbog osobnih („ljubavnice“ i „prijatelji“) i političkih („stranački drugovi“) veza kojima se na taj način omogućuje radno mjesto s iznadprosječnom plaćom; da se prikrio podatak o plaći direktora HGK, iako članovi plaćaju članarinu iz koje se izdvajaju sredstva i za plaću direktora; da se proračun udruge od 250 milijuna kuna ne troši namjenski, nego da se polovica proračuna troši na plaće zaposlenika, a trećina na nenamjenske svrhe i osobnu korist koji nisu u vezi s djelatnošću udruge („privatne zafrkancije“).

9.2. Te sve tvrdnje mogu izazvati prezir i osudu prema privatnom tužitelju od strane osoba kojima su postale poznate jer ukazuju da bi HGK funkcionirala suprotno svojoj svrsi (unapređenje gospodarstva u Republici Hrvatskoj kroz podršku i pomaganje poduzetnicima) te u korist povlaštenih pojedinaca.

9.3. Prema odredbi iz čl. 149. KZ/11 kazneno djelo klevete čini onaj tko pred drugim za nekoga iznese ili prenese neistinitu činjeničnu tvrdnju koja može škoditi njegovoj časti i ugledu, znajući da je neistinita. Iz takvog zakonskog opisa proizlazi da se kazneno djelo klevete može počiniti samo s izravnom namjerom, a s kojom namjerom počinitelj postupa kada je svjestan obilježja kaznenog djela i hoće ili je siguran u njihovo ostvarenje (čl. 28. st. 2. KZ/11). Prema tome, povezujući zakonsku definiciju izravne namjere s bitnim obilježjima kaznenog djela klevete, proizlazi da subjektivni element tog kaznenog djela postoji kada počinitelj zna za neistinitost činjenične tvrdnje koju iznosi za drugoga te je pritom svjestan da se radi o činjeničnoj tvrdnji koja može naškoditi časti i ugledu. Nije potrebna namjera klevetanja odnosno povrede časti i ugleda koja se navodi u činjeničnom opisu („u cilju da naškodi časti i ugledu privatnog tužitelja“).

10. Dakle, sporne tvrdnje optuženika se mogu podijeliti u dvije grupe:

- samovolja prilikom zapošljavanja u HGK (koja rezultira zapošljavanjem nestručnih osoba, zbog njihove političke podobnosti i osobnih veza),
- netransparentnost trošenja novca (vezano za plaću direktora) i nenamjensko trošenje novca (koji je djelomice prikupljen članarina).

10.1. O načinu zapošljavanja u HGK i zaposlenicima HGK su iskazivali svjedoci Luka Burilović, Marina Čizmar te Zvonimir Troskot, a izvori saznanja o tome su i medijske objave na internetu.

10.1.1. Svjedokinja Marina Čizmar je u odnosu na te okolnosti, pored ostalog navela, da su tri predsjednika HGK bila postavljena na tu poziciju zbog stranačke pripadnosti te je opisala okolnosti pod kojima je osobno čula da su Mladen Vedriš i Nadan Vidošević sami govorili o tome da su došli do pozicije predsjednika HGK iz političkih razloga. Ista svjedokinja je također navela da je dosta aktualnih zaposlenika zaposleno na sličan način te je opisala kako je Marina Rožić, koja je, kao nećakinja Vedrana Rožića (s kojim je Nadan Vidošević radio u NK Hajduk, člana HDZ-a i gradonačelnika Trogira iz kvote HDZ-a) dovedena od strane tada aktualnog predsjednika Nadana Vidoševića i kako je samo za nju smišljeno novo radno mjesto jer je Nadan Vidošević rekao da se „usluge moraju vraćati“. Potom je opisala zapošljavanje Mate Gadže koji je zaposlen u Centru za informatiku, iako Centar nije tražio zapošljavanje novih osoba, niti je bio postavljen takav zahtjev, niti je proveden natječaj pri čemu se isti predstavio kao „prijatelj Marine Rožić i bivši dečko Nevenove žene“ i da su joj tako predočene njegove reference zapošljavanje, a da joj je Nadan

Vidošević rekao da je Neven Polić, njegov nećak, preporučio Matu Gadžu, iako ga on (Nadan Vidošević) osobno ne poznaje. Dalje je navela da su u HGK bili zaposleni dvojica nećaka Nadana Vidoševića, i Neven Polić, koji je u početku bio Vidoševićev vozač, a vremenom je napredovao do pomoćnika direktora trgovine u HGK. Drugi nećak je bio Nikola Baučić, koji je preuzeo vođenje privremenog vjesnika u vlasništvu HGK i koji je bio vrijedan radnik.

10.1.2. Na okolnost načina zapošljavanja kadrova u HGK i njihovih stručnih kompetencija svjedok Zvonimir Troskot je opisao da je za Slobodnu Dalmaciju izjavio da HGK služi za uhljebljivanje stranačkih kadrova i da se ta izjava odnosi na zapošljavanje u HGK po stranačkom kriteriju, što se nije odnosilo samo na pripadnike vladajuće stranke, pri čemu se u HGK nije radilo za dobrobit poduzetnika. Spomenuo je situaciju na sajmu u Buenos Airesu u Argentini na koji je iz HGK došla nekompetentna osoba koja nije imala nikakva saznanja o tržištu, a niti o vinima, iako se razgovaralo o uvozu vina. Kasnije je iz Sabora saznao da je tim osobama iz HGK bilo samo do putovanja, pri čemu te osobe nisu sklopile niti jedan posao, a bile su im plaćene dnevnice, hotel, trošak puta i drugo. Također mu je poznato da se 2020. išlo na putovanja u Dubai i u Arapske Emirate, primjerice na sokolarenje. Na nekompetentnost zaposlenika u HGK ukazuje i dio iskaza tog svjedoka koji je rekao da se učinkovitost Komore procjenjivala po dva kriterija - prvi kriterij je odnos između robnog izvoza i broja zaposlenih u Komori, pri čemu se robni izvoz odnosio na pronalaženje novih tržišta za članove Komore, novih poslovnih partnera i slično. Drugi kriterij za procjenu učinkovitosti je broj zaposlenika na jedan milijun stanovnika, pri čemu je naveo da smo bili najgori u Europskoj uniji po oba kriterija. Vezano za zapošljavanje u HGK, svjedok je dodao da mu je poznato da je u HGK bilo zaposleno više supruga saborskih zastupnika. Isti svjedok je iskazao da je Luka Burilović izabran za predsjednika HGK po političkoj liniji što je ilustrirao primjerom. Naime, na internetu je dostupan podatak iz 2020. prema kojem je izvoz iz Hrvatske u Kinu pao za 20%, odnosno da je s 990.000.000,00 kuna iz 2018. smanjen na 795.000.000,00 kuna u 2019., iako HGK ima svoj ured u Šangaju, na što se troši veliki novac te također postoji gospodarski odjel u hrvatskom veleposlanstvu u Kini. Naveo je da je takvim pokazateljima želio istaknuti da Luka Burilović nema sposobnosti za vođenje HGK.

10.1.3. O tome da se u HGK zapošljava na temelju stranačke i osobne povezanosti pisali su na svojim portalima „Glas Istre“ 6. veljače 2021. (citirano pod toč. 6.8. ovog obrazloženja); T-portal 4. veljače 2021. koji je prenio izjavu predsjednika Republike Hrvatske Zorana Milanovića da se u HGK uhljebljuju prijatelji i kolegice po stranačkoj liniji; portal indeks.hr koji je 16. lipnja 2018. objavio da „uhljebi“ iz HGK imaju skup u istom gradu gdje igra reprezentacija Hrvatske i da je to parazitska organizacija. U članku objavljenom na internetskom portalu varazdinski.net.hr od 2. veljače 2021. je navedeno da je Radimir Čačić rekao da je nezadovoljstvo gospodarstvenika i hrvatske javnosti ulogom i radom HGK potpuno opravdano i razumljivo, jer je od ugledne institucije zaista postala mjesto za uhljebljivanje. U članku objavljenom na portalu index.hr od 5. prosinca 2019. se analizira poslovanje HGK i zaključuje kako se nakon optuženja Nadana Vidoševića činilo da bi Komora mogla biti ugašena no da je očito da je u nju uhljebljeno previše 'važnih' osoba da bi ih netko tek tako ugasio. U članku objavljenom na T-portal od 30. prosinca 2014. je navedeno da je još 2014. tadašnji ministar poduzetništva i obrta Gordan Maras najavio novi zakon o HGK i rekao da su najbolji ljudi otišli iz HGK, uzeli otpremninu, našli posao u privatnom sektoru, a zaposlili su se „bivši špijuni i

raznorazni uhljebi“. U članku objavljenom na portalu slobodnadalmacija.hr od 12. listopada 2020. se navodi da se u Županijskoj gospodarskoj komori u Splitu otkazuju ugovori o radu dugogodišnjim sposobnim i stručnim zaposlenicima, a da se zadržavaju zaposlenici poput nećaka aktualnog političkog tajnika HDZ-a, Ante Sanadera, koji nije imao konkretan posao nego je po potrebi preparkiravao automobile i kći rizničara splitskog HDZ-a čije zaposlenje je sukob interesa jer je njezin otac član Skupštine HGK-a.

10.1.4. Okolnost da se neracionalno zapošljavalo u HGK i da je upitna stručnost i produktivnost zaposlenika također proizlazi iz iskaza Luke Burilovića koji je naveo da je od 2014. smanjen broj zaposlenika za 350 osoba, pri čemu ih je ranije bilo 650, a da preostali zaposlenici obavljaju isti ili veći opseg poslova kao i ranijih 650 zaposlenika (što je isti obrazložio informatizacijom). Ovakva tvrdnja nameće pitanje što je ranije radilo 650 zaposlenika (dakle, pitanje svrhovitosti njihovih radnih mjesta i opravdanosti njihovog zapošljavanja), kada isti ili veći posao sada obavlja duplo manji broj ljudi time da informatizacija ne može biti razlog za povećanje produktivnosti za više od 50% budući da bi onda i u većini djelatnosti u istom razdoblju došlo do sličnog povećanja produktivnosti što svakako nije slučaj, a što je notorna činjenica.

10.1.5. Prema tome, slijedom svega navedenog pod točkama 10.1.1. do 10.1.4. sud je zaključio da nisu neistinite tvrdnje optuženika o načinu zapošljavanja u HGK koji se bazira na stranačkoj pripadnosti i osobnim, prijateljskim vezama, a ne na stručnosti, kvalifikacijama i kompetencijama.

10.1.6. Tijekom postupka nije dokazana istinitost tvrdnje o zapošljavanju ljubavnica jer nije konkretizirana niti jedna takva osoba ili slučaj, no ta izjava se odnosi na zapošljavanje putem osobnih veza, a osobna povezanost može proizlaziti iz obitelji, prijateljstva i ljubavnog/ljubavničkog odnosa pa su u tom kontekstu spomenute i ljubavnice. Budući da se izjava o zapošljavanju ljubavnica tijekom postupka posebno problematizirala kroz tvrdnje da bi se radilo o seksističkoj tvrdnji koja bi bila usmjerena protiv zaposlenica HGK, ovaj sud primjećuje da je iz konteksta svega izrečenog od strane optuženika jasno vidljivo da je ta izjava prvenstveno usmjerena na činjenicu da se u HGK ne zapošljava isključivo po stručnim i objektivnim kriterijima, nego na temelju osobnih veza. Ta izjava, po stavu suda, ne diskreditira zaposlenice HGK (kako su to u svojim iskazima pokušali prikazati svjedoci Luka Burilović i Marina Rožić), nego ilustrira nedopustiv način zapošljavanja osoba u ustanovi koja se financira javnim novcem i trebali bi djelovati u općem interesu kroz unaprjeđenje gospodarstva.

10.1.7. Također u postupku nije dokazano da bi plaće osoba koje su zaposlene zbog osobnih i političkih veza iznosile više desetaka tisuća kuna, kako je to rekao optuženik. No, i ovdje vodeći računa o kontekstu u kojem je ta izjava izrečena i slikovit način izražavanja optuženika, sud je zaključio da je ta izjava iznesena u smislu da takve osobe dobivaju visoku plaću koju nisu zaslužile svojim radom, niti sposobnostima. Imajući u vidu natprosječno visoke prihode u HGK, optuženik je imao razloga vjerovati da su sporni zaposlenici dobivali i plaće kakve je spomenuo.

10.1.8. Dakle, optužba nije dokazala da bi bile neistinite optuženikove tvrdnje da je HGK institucija koja je mjesto uhljebljivanja kvazigospodarstvenika i mnogih koji

su politički i prijateljski vezani s njima, što znači da u odnosu na te izjave nije ostvareno obilježje u vidu njihove neistinitosti. Za tvrdnje o zapošljavanju ljubavnica i o plaćama u desecima tisuća kuna, sud smatra da je optuženik imao razloga smatrati da su približno istinite jer se uklapaju u obrazac načina zapošljavanja i visokih plaća, što znači da u odnosu na ove tvrdnje nije ostvaren subjektivni element u vidu sigurnosti optuženika da se radi o neistinitim tvrdnjama.

10.2. Vezano za izjave optuženika o *prikrivanju informacije o plaći direktora HGK, koja je, prema izjavi premijera, javna institucija i o nenamjenskom trošenju 250.000.000 kuna jer pola ide na plaće, trećina na „privatne zafrkancije“, a nešto malo na sajmove*, o tome su iskazivali optuženik i svjedoci Luka Burilović, Marina Čizmar, Zvonimir Troskot te su u spis priložene isprave koje se odnose na trošenje novca.

10.2.1. Optuženik je u svojoj obrani naveo da je on kao predsjednik UGP-a potpisao dopis upućen HGK-u s upitom o visini plaće Luke Burilovića, kao i da su potaknuli članove UGP-a da upute iste upite HGK-u. Posljedica toga bila je oko tisuću upita putem elektroničke pošte na koje nije odgovoreno, kao što nije odgovoreno niti na dopis koji je on potpisao. Tek nakon godinu dana je Luka Burilović istupio u javnost s podatkom da mu mjesečna primanja iznose oko 40.000 do 50.000 kuna, uključujući i naknade za članstvo u nadzornim odborima. U upitu je tražio podatke, ne samo o osnovnoj plaći Luke Burilovića kao predsjednika HGK, već i o njegovim drugim prihodima ostvarenima kroz članstva u nadzornim odborima, a koje je ostvarivao zahvaljujući svojoj funkciji predsjednika HGK. Svjedok Luka Burilović je iskazao da ga nikada iz UGP nisu pitali za visinu njegove plaće, kao i da HGK nije državna institucija i da nije bila dužna davati takve podatke, a da njegovu plaću određuju Skupština, Upravni i Nadzorni odbor koji imaju pravo znati kolika mu je plaća, dok članovi HGK nemaju pravo znati taj podatak. Sud je prihvatio navode optuženika jer ih je isti argumentirao. Također je zaključio da su istiniti njegovi navodi o prikrivanju plaće od strane predsjednika HGK jer je predsjednik HGK, svjedok Luka Burilović posredno potvrdio izbjegavanje davanja tog podatka kada je rekao da članovi HGK nemaju pravo znati taj podatak. Bez obzira što nije postojala zakonska obveza za iznošenje podataka o plaći direktora, to ne podrazumijeva tajnost tog podatka i ne isključuje pravo članova da znaju gdje ide novac kojeg su uplatili udruzi koja bi trebala štiti njihove interese. Optuženikove tvrdnje o prikrivanju plaće predsjednika HGK su izrečene u kontekstu načina financijskog funkcioniranja HGK, koja je, s jedne strane ubirala članarinu od koje se u značajnoj mjeri održavala i pri tome nenamjenski trošila (što će biti vidljivo iz daljnjeg dijela obrazloženja), a, s druge strane, nije pružala transparentnost trošenja novca (u što spada i plaća direktora) prema svojim članovima od čijeg novca se financirala. Dakle, optužba nije dokazala neistinitost ove tvrdnje optuženika koja se odnosi na tajenje informacije o plaći predsjednika HGK.

10.2.2. U odnosu na nenamjensko trošenje prihoda od strane HGK iskazivao je svjedok Zvonimir Troskot koji je potvrdio da je za Slobodnu Dalmaciju izjavio da HGK služi za uhljebljivanje stranačkih kadrova i ponaša se kao pijani bogataš te da se zbog toga traži ukidanje obvezne članarine. Obrazložio je da novac koji su poduzetnici uplaćivali kao članarinu u HGK nije bio racionalno trošen i da poduzetnici nisu dobivali adekvatnu uslugu za novac koji su uplaćivali u HGK. Naveo je da se radi o neučinkovitoj instituciji te da su stoga smatrali da bi se članarina trebala plaćati na dobrovoljnoj bazi, a da HGK nije radila za dobrobit poduzetnika. Objasnio je da je,

primjerice, 2020. prihod HGK iznosio 165.000.000,00 kuna, a da se novac trošio, primjerice, na safarije i na kupovine neupotrebljivih nekretnina. Istaknuo je da je ogroman novac trošen na promotivne i marketinške aktivnosti koje nisu imale nikakvu svrhu. Vezano za sajam u Buenos Airesu je rekao da je naknadno iz Sabora saznao da je tim osobama iz HGK bilo samo do putovanja, pri čemu te osobe nisu sklopile niti jedan posao, a bile su im plaćene dnevnice, hotel, trošak puta i drugo. Također mu je poznato da se 2020. išlo na putovanja u Dubai i u Arapske Emirate, primjerice na sokolarenje, a da se isti obrazac ponašanja odvijao i tijekom 2020. HGK ima svoj ured u Šangaju, na što se troši veliki novac, te također postoji gospodarski odjel u hrvatskom veleposlanstvu u Kini, pa se poduzetnici s pravom pitaju na što se troši njihov novac kada istovremeno pada izvoz za 20% na kinesko - najveće tržište na svijetu.

10.2.3. Svjedokinja Marina Čizmar je o trošenju novca u HGK navela je da je imala uvid u to zbog naravi svog radnog mjesta, da je radila u organizaciji i izradi planova rada, da je izradila izračun komorskog doprinosa što je uključivalo i način praćenja tog doprinosa te da je imala uvid u prihode i rashode jer su u „Informatici“ svi podaci bili službeno dostupni. Navela je da je na plaće i režije, odnosno na tzv. hladni pogon, odlazilo 70 do 80 % prihoda, a na same plaće 50 % ili više, ovisno o pojedinim godinama te da o tome postoje podaci i da se ne radi o nikakvoj tajni. Vezano za nenamjensko trošenje novca navela je da se također sjeća jedne bizarne situacije kada joj je stigla elektronička pošta u kojoj je bilo spomenuto nekoliko računa na kojima su se nalazila isključivo alkoholna pića, a neki od njih iznosili su i do 34.000,00 kuna, te da se od nje tražilo da potpiše kao da je Centar za statistiku i informatiku potrošio ta sredstva, iako ona nikada nije vidjela ta pića, niti su ih oni konzumirali. Radilo se o skupocjenim alkoholnim pićima te je odbila ovjeriti navedene račune kao trošak Centra za informatiku. Poslije se konzultirala sa svojim kolegama iz drugih sektora koji su potvrdili da su i oni dobili slične račune na ovjeru. Tijekom svog rada u HGK primijetila je nenamjensko trošenje novca u HGK te je kasnije bila svjedokinja u sudskom postupku u kojem je Nadan Vidošević pravomoćno osuđen na zatvor.

10.2.4. O neracionalnom trošenju novca u HGK govori članak objavljen na portalu index.hr od 16. lipnja 2018 s naslovom „Pogledajte ovu slučajnost, uhljebi iz HGK imaju skup u istom gradu gdje igra Hrvatska“ i u kojem se spominje HGK kao parazitska organizacija koja već godinama reketari poduzetnike. Iz ispisa članka objavljenog na portalu slobodnadalmacija.hr od 25. siječnja 2021. je vidljivo da je Zvonimir Troskot izjavio da se HGK ponaša se kao pijani bogataš. Iz izvještaja HGK o prihodima i rashodima za 2019. (list 86-88 spisa) proizlazi da su ukupni prihodi tužitelja iznosili su 234.457.719,00 kn, od toga prihodi od članarine su iznosili 161.437.761,00 kn; a da je pola iznosa prihoda od članarina, odnosno trećina ukupnog prihoda, potrošena na rashode za radnike (89.379.688,00 kn), da je bilo zaposleno 530 radnika, a da je nešto manje od 10% iznosa rashoda za radnike potrošeno na intelektualne i osobne usluge.

10.2.5. Dakle, na temelju svih dokaza citiranih pod toč. 10.2.2. do 10.2.4. sud je utvrdio da se u HGK nenamjenski troši novac i da su ukupni prihodi tužitelja za 2019. iznosili 234.457.719,00 kn, a što je približno iznosu (250.000.000 kuna) kojeg je optuženik spomenuo u intervjuu. Kod takvog stanja stvari, sud je zaključio da je optuženik govorio okvirno kada je spomenuo prihod od 250.000.000 kn, kao što i podaci da pola ide na plaće, trećina na „privatne zafrkancije“, a nešto malo na

sajmove okvirno odgovaraju istini. Istinitost tih konkretnih tvrdnji nije egzaktno dokazana, no iste predstavljaju slobodnu ocjenu optuženika pa niti ovdje nije dokazan subjektivni element u vidu namjernog iznošenja neistinitih tvrdnji s obzirom da je optuženik time argumentirao svoje teze da se članarina (koje predstavlja financijski teret za članove/poduzetnike) troši neracionalno i da od toga nemaju adekvatne koristi njezini članovi. Činjenica nenamjenskog trošenja novca proizlazi i iz okolnosti da je bivši predsjednik HGK osuđena na visoku zatvorsku kaznu radi nenamjenskog trošenja novca udruge o čemu su iskazivali svjedoci i što je općepoznata činjenica često spominjana u medijima.

10.3. Kao što je to već prethodno spomenuto, u kriminalnu zonu kaznenog djela klevete iz čl. 149. KZ/11 ulazi samo postupanje počinitelja koji izvjesno i pouzdano zna da su činjenične tvrdnje koje iznosi neistinite. Slijedom svega navedenog, a u izostanku uvjerljivih dokaza koji bi nesumnjivo upućivali na zaključak da su sporne tvrdnje neistinite i da ih je optuženik svjesno iznio znajući da su neistinite, u konkretnom slučaju nisu dokazana obilježja kaznenog djela klevete iz čl. 149. KZ/11.

11. Sud je dalje bio dužan provjeriti da li se u nekoj od izjava na štetu HGK nalazi vrijednosni sud na štetu HGK te je zaključio da se radi jedino o činjeničnim tvrdnjama čija istinitost ili neistinitost se može provjeriti i da ne sadržavaju vrijednosni sud. Stoga sud nije dalje provjeravao i je li bilo razloga za isključenje protupravnosti u smislu čl. 148.a KZ/11. koja propisuje da nema kaznenog djela iz članka 147. ovoga Zakona ako je počinitelj obilježja ostvario u znanstvenom, stručnom, književnom, umjetničkom djelu ili javnoj informaciji, u obavljanju dužnosti propisane zakonom, političke ili druge javne ili društvene djelatnosti, u novinarskom poslu ili obrani nekog prava, a to je učinio u javnom interesu ili zbog drugih opravdanih razloga.

12. Ovaj sud je razmotrio one tvrdnje čija istinitost nije dokazana te ponašanje optuženika i sa stanovišta odredbi Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.; u daljnjem tekstu: Ustav) i Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda; ("Narodne novine - Međunarodni ugovori" broj 18/97., 6/99. - pročišćeni tekst, 8/99. - ispravak, 14/02., 1/06. i 13/17.; u daljnjem tekstu: Konvencija) s obzirom da Ustavni sud Republike Hrvatske u svojim odlukama zahtijeva i tu vrstu analize.

12.1. Ova materija je regulirana čl. 16. Ustava koji propisuje „Svako ograničenje slobode ili prava mora biti razmjerno naravi potrebe za ograničenjem u svakom pojedinom slučaju.” i čl. 38. Ustava koji propisuje: „Jamči se sloboda mišljenja i izražavanja misli. Sloboda izražavanja misli obuhvaća osobito slobodu ... govora i javnog nastupa ...“ Mjerodavne odredbe Konvencije se nalaze u čl. 10. koji propisuje slobodu izražavanja na način: „(1) Svatko ima pravo na slobodu izražavanja. To pravo obuhvaća slobodu mišljenja i slobodu primanja i širenja informacija i ideja bez miješanja javne vlasti i bez obzira na granice. (...) i (2) Kako ostvarivanje tih sloboda obuhvaća dužnosti i odgovornosti, ono može biti podvrgnuto formalnostima, uvjetima, ograničenjima ili kaznama propisanim zakonom, koji su u demokratskom društvu nužni ... radi zaštite ugleda ili prava drugih“

12.2. Dakle, s jedne strane postoji jamstvo slobode mišljenja i iznošenja misli propisano čl. 38. st. 1. i 2. Ustava te čl. 10. Konvencije, a s druge strane postoji ograničenje te slobode ili prava razmjerno naravi potrebe propisano u čl. 16. st. 2.

Ustava. Dovodeći u vezu ta dva suprotstavljena prava, sud je zaključio da u ovoj situaciji nije potrebna intervencija suda kažnjavanjem optuženika i da ne postoji prijeka društvena potreba koja zahtijeva da se pravu privatnog tužitelja na zaštitu njegovog ugleda dade prednost pred pravom optuženika na slobodu izražavanja i općeg interesa za zaštitu slobode izražavanja.

12.3. Naime, u okolnostima u kojima sporne izjave mogu utjecati na ugled, čast, dostojanstvo ili prava privatnog tužitelja, taj odnos suprotstavljenih vrijednosti potrebno je rješavati vaganjem relevantnih čimbenika koji se odnose na dvije zaštićene vrijednosti: s jedne strane, pravo na slobodu izražavanja, i s druge strane, pravo na poštovanje osobnog života drugih. Riječ je o pravima koja zaslužuju jednaku zaštitu te je potrebno postići pravičnu ravnotežu tih prava. Stoga je i u balansiranju ova dva prava Europski sud za ljudska prava u predmetu Axel Springer AG protiv Njemačke postavio kriterije koji služe kao temelj ocjene je li u konkretnom slučaju postignuta pravična ravnoteža između ova dva sukobljena prava: a) doprinos debati od javnog interesa; b) koliko je osoba o kojoj je riječ poznata u javnosti; c) tema televizijskog intervjua; d) prijašnje ponašanje osobe o kojoj je riječ; e) sadržaj, forma i posljedica objave spornog teksta; f) okolnosti pod kojima je autor došao do spornih informacija

a) Je li intervju doprinio raspravi o pitanju od javnog interesa?

Osporeni intervju je emitiran u televizijskoj emisiji Nedjeljom u 2! u kojem je optuženik kao predsjednik novoosnovane udruge Glas poduzetnika iznio problematiku vezanu uz funkcioniranje najstarije i najveće asocijacije poduzetnika/gospodarstvenika u zemlji. Navedena tema je bez sumnje od javnog interesa jer pitanje podrške poduzetnicima utječe na gospodarsku moć države u cjelini te na njezine građane i kvalitetu njihovog života, a bavljenje takvim temama je sastavni dio uloge predsjednika udruge u kojoj je optuženik predsjednik.

b) Koliko je privatni tužitelj poznat u javnosti?

Privatni tužitelj je najveća asocijacija poduzetnika/gospodarstvenika u državi koja se financira i prihodima od svojih članova. Ista ima zadaću pružiti podršku i pomoć poduzetnicima te tako pridonositi ekonomskom razvoju zemlje te je u tom smislu poznata širokoj javnosti. Stoga je HGK dužna pokazati veći stupanj tolerancije na kritiku pogotovo uzimajući u obzir da pitanja o kojima je govorio optuženik ne spadaju u sferu ničije privatnosti.

c) Tema televizijskog intervjua optuženika:

Optuženik je u svojoj obrani opisao razloge davanja intervjua iz kojih je vidljivo da je govorio kao poduzetnik (koji je neposredno upoznat sa poteškoćama iz svog područja rada) i kao predsjednik Udruge Glas poduzetnika, i to o cijelom nizu aktualnih društvenih tema sa ciljem ukazivanja na razne probleme. Iz izvoda registra za Udrugu Glas poduzetnika s lista 89-94. spisa su vidljivi ciljevi njegove Udruge među kojima su i teme o kojima je govorio u spornom intervjuu, što znači da je optuženikova namjera bila upozoravanje na aktualnosti iz djelokruga rada udruge čiji je on predsjednik (a ne povreda časti i ugleda privatnog tužitelja kroz neistinite izjave). Iz elektroničke poruke koju je novinar Aleksandar Stanković uputio optuženiku je vidljiv veliki raspon tema intervjua, i to: zahtjevi Udruge; daljnje

aktivnosti; ostavka ministra Ćorića; reforme; korupcija, administracija, uhljebnička Hrvatska, privatni-javni sektor; biografija; rad u APN-u; poduzetnički poslovi; poduzetništvo generalno; budućnost, novi projekti. Prema tome, iz navedenog se može zaključiti da optuženikove izjave u intervjuu nisu bile fokusirane na privatnog tužitelja, nego da su izneseni u kontekstu razgovora o brojnim relevantnim i međusobno bliskim temama.

d) Prijašnje ponašanje privatnog tužitelja - osobe o kojoj je riječ;

Protiv ranijeg predsjednika privatnog tužitelja, Nadana Vidoševića se u vrijeme davanja spornog intervjua vodio sudski postupak zbog izvlačenja cca 30.000.000 kn novca iz HGK, a čime je privatni tužitelj od ranije bio poznat javnosti po problematičnom funkcioniranju vezano za trošenje novca. Iz novinskih napisa je vidljivo da su se u vrijeme spornog intervjua razni mediji bavili temama vezanim uz privatnog tužitelja i da su iznosili nepovoljne informacije i vrlo kritične komentare na račun funkcioniranja privatnog tužitelja.

e) Sadržaj, forma i posljedica spornog intervjua;

Optuženik je svoje izjave iznio prilikom gostovanja na državnoj televiziji u okviru ozbiljne emisije koja se bavi raznim temama i osobama od interesa javnosti, pri čemu je urednik i voditelj emisije pozvao optuženika da gostuje jer je očito smatrao da optuženik može iznijeti informacije koje će gledateljima biti zanimljive i korisne. Privatni tužitelj nije učinio vjerojatnim da bi zbog spornog intervjua pretrpio znatniju štetu ili da bi konkretan intervju negativno utjecao na njegovo daljnje funkcioniranje.

f) okolnosti pod kojima je autor došao do spornih informacija

Optuženik je poduzetnik i predsjednik udruge slične privatnom tužitelju pa je u tom svojstvu govorio i iznio informacije koje ne upućuju na zaključak o bilo kakvom vidu pogrešnog tumačenja ili neprimjerenog komentiranja činjenica vezanih uz privatnog tužitelja koje ne bi od ranije bile poznate javnosti.

12.4. Stoga je ovaj sud ocijenio da je cilj optuženika bio skrenuti pozornost javnosti na pitanja od javnog interesa, a kod takvih pitanja postoji visok stupanj zaštite slobode mišljenja i izražavanja misli, odnosno vrlo mali prostor za njezino ograničenje. Kaznena osuda zbog ukazivanja na aktualne i ranije probleme u podržavanju poduzetništva te trošenja novca u te svrhe, kao i na razne nepravilnosti sa čime je povezan privatni tužitelj imalo bi obeshrabrujući učinak (eng. chilling effect) na ostvarivanje slobode izražavanja. Imajući na umu sve gore navedene okolnosti, ovaj sud je utvrdio postojanje prijeke društvene potrebe da se daje prednost pravu optuženika na slobodu izražavanja i općem interesu za zaštitu slobode izražavanja kada je riječ o raspravi od javnog interesa nad pravom privatnog tužitelja na zaštitu njegovog ugleda.

13. Slijedom svega navedenog, sud je utvrdio da nema kaznene odgovornosti optuženika niti sukladno kriterijima Ustavnog suda Republike Hrvatske i Europskog suda za ljudska prava

14. Na temelju čl. 149. st. 3. ZKP/08. sud je odlučio da je privatni tužitelj dužan naknaditi troškove kaznenog postupka iz čl. 145. st. 2. toč. 6. i 7. Zakona o kaznenom postupku, i to paušalnu svotu od 3.000,00 € te trošak nužnih izdataka optuženika i nužnih izdataka i nagradu braniteljice u iznosu koji će se odrediti posebnim rješenjem. Trošak paušalne svote je određen razmjerno složenosti ovog postupka i broju provedenih rasprava što je sud doveo u ravnotežu sa činjenicom da privatni tužitelj ostvaruje visoke prihode (oni su u 2019. iznosili čak 234.457.719,00 kn pa zacijelo i sada iznose u visokim iznosima) te je u mogućnosti naknaditi ovaj trošak postupka bez ugrožavanja svoje egzistencije.

14.1. Privatni tužitelj je dužan paušalni trošak platiti u roku od 15 dana od dana pravomoćnosti presude, a protekom tog roka presuda u odnosu na troškove postaje ovršna.

14.2. U slučaju da privatni tužitelj ne ispuní obvezu u tom roku, presuda će se dostaviti nadležnom državnom odvjetništvu na naplatu putem ovrhe u skladu sa čl. 181. st. 4. i 5. Zakona o kaznenom postupku.

15. Slijedom navedenog, odlučeno je kao u izreci ove presude.

U Zagrebu 3. prosinca 2025.

Sudac:
Ivona Horvatić

Uputa o pravu na žalbu:

Protiv ove presude nezadovoljna stranka ima pravo izjaviti žalbu u roku od 15 dana od pisanog primitka iste, žalba se podnosi ovom sudu neposredno ili poštom preporučeno u četiri istovjetna primjerka, a o žalbi odlučuje Županijski sud.

DNA:

1. Privatni tužitelj Hrvatska gospodarska komora
2. opunomoćenik, odvjetnik Fran Olujić
3. optuženi Hrvoje Bujas
4. braniteljica, odvjetnica Vesna Alaburić
4. u spis

Broj zapisa: **9-30888-3fc9d**

Kontrolni broj: **0938c-6c6ef-cc2e5**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan.

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://e-komunikacija.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Općinski kazneni sud u Zagrebu** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.